

IRUNGO IRAUNKORTASUNARI BURUZKO DIAGNOSTIKOA

2014KO MARTXOA

DIAGNÓSTICO DE SOSTENIBILIDAD DE IRUN

MARZO DE 2014

Laguntza teknikoa/ Asistencia técnica: IZADI 21

AURKIBIDEA

1. LURRALDE IKUSPEGIAK	3
2. BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMEN KALITATEA	12
3. SENTSIBILIZAZIOA, PARTE HARTZEA ETA KOMUNIKAZIOA	26
4. GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA	30

The background is a solid light green color with a subtle, repeating pattern of stylized flowers and leaves in a slightly darker shade of green. The flowers have multiple petals and a central circular detail, resembling a sunflower or a similar daisy-like flower. The leaves are simple, elongated shapes.

1. LURRALDE IKUSPEGIAK

LURRALDE IKUSPEGIAK. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
LURRALDEA ETA ANTOLAMENDUA	Lurralde esparrua		<ul style="list-style-type: none"> • Irun, Donostialdea-Bidasoa Beheko Eremu Funtzionalaren ekialdean kokatzen da eta 1.000 biz./km2 baino gehiagoko biztanleria-dentsitatea du. 	<p>Udalaren eskumena:</p> <ul style="list-style-type: none"> •HAPN behin betiko onestea eta garatzea, gaur egun behin behineko onespen fasean (Osoko Bilkuran onartua 2014/03/13an) •Ibai sareen eta hezeguneen egoera ekologikoaren hobekuntza bultzatzen jarraitu, baldintzatzen dituzten desanexioetan aurrera eginez. •HAPN planean aurreikusitako berdegune berrien garapena bultzatu eta jada dauden gunek hobetu eta eguneratu. •Lurraldearen erabilera jasangarria garatu eta bultzatu, finkatutako hiriaren berrikuntza eta birgaikuntza sustatuz, eremu urbanoetan bizi kalitate hobean eragin dezan. •Zonalde industrial abandonatuak edo degradatuak osatu eta birdefinitzea, etorkizuneko jarduera ekonomikoetara gehiago lotutako erabilera emanaz. •Lehentasuna ematea Olaberriako haranaren eta Ibarrola erreka haranaren Plan Bereziari. •Esparru guztietan efizientzia energetikorako neurriak bultzatu eta sustatzea (eraikuntza, azpiegiturak eta ekipamenduak). •Hondarribiarekin muga egiten duten zonaldeetan hiri-antolaketa
	Udalerriko lurzorua erabilerak		<ul style="list-style-type: none"> • Udalerriak 42 km2-ko zabalera du eta bere lurralde esparrua % 80an landa-lurra da eta % 20an jarduera urbanokoa. Muga ondoan kokatzen den hiria izateagatik, bide-azpiegitura garrantzitsuen eraginpean dago. • Hirigunea oso kontzentratuta dago, Frantziarekiko mugaren hurbiltasunak eta hiria bitan banatzen duten trenbide-azpiegitura handiek mugatuta. Bizitegi eraikinaren oinarrizko tipologia familia-askotakoa da, bizitegi-lurzoruko etxebizitzaren dentsitatea 67,56 etxebizitza/hektareako delarik, Gipuzkoako batz bestea baino handiagoa. 	
	Hiriaren egitura eta antolaketa		<ul style="list-style-type: none"> • Berdegune urbanoek okupatzen duten azalera lurzoru urbanoaren % 2,25koa da, Gipuzkoakoa baino askoz txikiagoa, % 20,11koa baita. Azpimarratu beharra dago babes bereziko azalera % 23,28koa dela, Gipuzkoako eta EAEko batz bestea baino handiagoa (% 22,47 eta % 20,38, hurrenez hurren). Berdeguneen hazkuntza handia aurreikusten da, ondorengo jarduerak amaitu edo burutzeari esker: Gain-gainean parkea, Osinbiribil parkea, Bidasoa-Jaitzubia ibaiko korridorea, Usategieta hiri arteko landa parkea, Ibarla-Meaka hiri inguruko landa parkea. 	
	Hiriko eta hiri inguruko berdeguneak		<ul style="list-style-type: none"> • Irunek balio handiko paisaia eta lurralde ingurua du eta, aldi berean, bere gunerik urbanoenean komunikazio-azpiegitura handien oso eragin handia dauka. 	
	Hiri paisaia eta espazio degradatuak		<ul style="list-style-type: none"> • Eusko Jaurlaritzaren Geoeuskadi txostenean jasotzen den potentzialki kutsatutako lurren inbentarioaren arabera (2013ko maiatza), Irunen 227 kokapen daude lurzorua potentzialki kutsatzen duten jarduerak eduki dituztenak, 95,93 ha-ko azalerarekin (datu hau lurraldearen azalera osoaren % 2,28 da). HAPN planaren berrikusketak bi zonalde industrial birkalifikatzea aurreikusten du bizitegi erabilerarako: San Migel-Anaka eta Recondo-Ipparalde. 	
	Ondare arkitektonikoa eta kulturala		<ul style="list-style-type: none"> • Ondare Arkitektonikoaren Katalogoan azpimarratzekoak dira Junkaleko Andra Mariaren Eliza eta bere Erretaula Nagusia, Santiago Bidearen Monumentu Multzoa Santa Elena Ermitarekin, eta Urdanibia Jauregia, Ola eta Errota. Ondare Arkeologikoaren Katalogoak (HAPNaren berrikusketan jasoa) Oiasso Zonalde Arkeologikoa, Irungo Erdi Aroko Nukleoa eta Zubeltzuko Meatze zonaldea aipatzen ditu. 	
	Lurralde eta sektoreko planeamendua		<ul style="list-style-type: none"> • Udalerri gainera plan desberdinen artean, indarrean daudenak eta Iruni buruzkoak direnak, ondorengoak dira: Lurralde Antolaketarako Gidalerroak, Euskadiko Trenbide Sarearen Lurralde Plan Sektoriala, Erreka eta Ibai bazterrek antolatutako Lurraldearen 	

	Hiri planeamendua		<p>Arloko Plana, Hezeguneen Lurraldearen Arloko Plana, Itsas ertza Antolatzeko Lurraldearen Arloko Plana, Lurzorua Publikoki Sortzeko Lurraldearen Arloko Plana Jarduera Ekonomikoetarako eta Ekipamendu Komertzialetarako.</p>	<p>bultzatuko duten akordio eta hitzarmenetan aurrera egitea.</p> <p>Udalaz gaineko eskumena:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Irunen garapena baldintzatzen duten trenbide eta errepide azpiegitura desberdinen garapenari ekin. •Aireportuari lotutako afekzio urbanistikoei dagokienez, aipatu azpiegitura horri lotutako organo erabakitzaileetan Udalaren parte hartze aktiboa sustatzea.
	Iraunkortasun irizpideak sartzea planeamenduan eta eraikuntzan		<ul style="list-style-type: none"> • HAPN planaren berrikusketak 7.100 etxebizitza eraikitzeko aukera jasotzen du eta horietatik % 50ek babes ofizialaren maila desberdinak izango dituzte. Lurzoruaren 110 Ha. jarduera ekonomiko eta produktiboetarako gordetzen dira eta 90 Ha. espazio libreetarako. • Ingurumen Iraunkortasunari buruzko Txostenak, HAPN barne duela, inpaktuak identifikatzen eta baloratzen ditu eta planteatutako proposamenak jasotzen ditu, iraunkortasunaren irizpideak sartuta dituela, eta gainbegiratzeko bere programa ere definitzen du. • Irungo Udalak 2010ean sinatu zuen Iraunkortasun Energetikoari lotutako Alkateen Hitzarmenera atxikitzeko dokumentua dauka eta Energia Jasangarriaren Plan bat (2012). • Irunek, 2010ean, udalerrian eraikitako 1000 etxebizitzako 18,02 etxebizitza zeuzkan eraginkortasun energetikoaren ziurtagiarekin (CADEM) 	

LURRALDE IKUSPEGIAK. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

BIODIBERTSITATEA ETA PAISAIA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
BIODIBERTSITATEA ETA PAISAIA	Balio natural eta paisajistikoak		<ul style="list-style-type: none"> Irungo landaredi potentziala gehienbat hostozabalen basoek osatzen dute: haltzadiak, hariztiak, baso mistoak, ameztiak eta pagadiak. Beheko zonaldeetan padura eta hezeguneetako landaredia egongo litzateke. Aiako Harriko alderdi jakin batzuetan harkaitzetako landare silizeoekin zerikusia duen landaredia daukaten eremuak nagusi lirateke. 	<ul style="list-style-type: none"> Lotura ekologikoko edo korridore ekologikoen zonaldeak identifikatu eta kontserbatu. Jaizkibel-Aiako Harria korridore ekologikoari eta Irungo balio natural eta paisajistikoari eragiten dieten edo eragingo lieketen garapen urbanistikoak eta azpiegiturak mugatzea edo murriztea.
	Sistema naturalen eta paisaiaren kontserbazio egoera		<ul style="list-style-type: none"> Hala ere, Irungo udalerrian gaur egun nagusi diren landaredi unitateak ondorengoak dira: baso azidofiloa <i>Quercus robur</i> espezieak dominatuta, belardiak eta larreak, <i>Pinus radiata</i> sailak, <i>Ulex sp.</i> espezieak dominatutako txilardiak, <i>Quercus rubra</i> sailak, koniferoen sailak, <i>Pinus radiata</i> izan ezik, hostozabalen sailak, <i>Quercus rubra</i> izan ezik, hostozabalen baso natural gazteak, baratzea eta haztegiak, <i>Deschampsia flexuosa</i> belardi silizikoak, iraleku atlantiarrak eta subatlantiarrak, muinotarrak, pagadi azidofilo atlantiarra, fruta sailak, hostozabal eta koniferoen sail mistoak, <i>Phragmites</i> lezkadiak, espezie autoktonoen palaxua, erriberako haltzadi eurosiberiarra, muinotar eurosiberiarra, bestelako landaketak (<i>Eucalyptos sp. Robinia pseudoacacia</i>), haltzadi ez riparia, <i>Baccharis halimifolia</i> formazioak, ur-lamina ertzeko eta zoru lokatzezko sahastiak, harkaitz silizeoetako landaredia, zingira azidofilo-esfagnalak, urkidia, elordi atlantiar kaltzikolak eta <i>Typha spp</i> lezkadiak. 	<ul style="list-style-type: none"> Egoera onean mantentzea uretako eta ibai bazterretako ekosistemak.
	Jardueren eragina eta arriskua ingurune naturalean eta landa eremuan.		<ul style="list-style-type: none"> Irungo udalerrian badira Galzorian dauden Fauna eta Florako Espezieen Katalogoan jasotako espezieak, Euskadiko Natura Kontserbatzeko 16/1994 Legearen bitartez sortua. Irun, goi mailako faunaren dibertsitate handiena duen Gipuzkoako eta EAeko udalerrietako bat da eta espektro oso zabaleko espezieak sartzen dira. 	<ul style="list-style-type: none"> Udalaren eta espazio natural babestuen erakunde kudeatzaileen eta nekazaritza inguruneke agente ekonomikoen arteko koordinazioa eta kolaborazioa hobetu: <ul style="list-style-type: none"> Gipuzkoako Foru Aldundiarekin kolaboratu parke naturalean inaktuak sortzen dituzten jarduerak poliki-poliki konpontzen joateko (erosio arazoak bideetan, ibilgailu pribatuen joan-etorri inkontrolatuak, etab.). Aiako Harriko Parke Naturala Erabili eta Kudeatzeko Plan zuzendari berria onestearen alde lanean jarraitzea. Parke Naturala ongi kontserbatzeari lotutako plan teknikoak onetsi daitezen bultzatzea (erabilera publikoko plana, ehizako plan teknikoa, larreetako plan teknikoa, ...) Udaletik bultzatu zonalde eta elementu interesgarrien babesa (Aiako Harria KBE eta Parke Naturalean identifikatutako habitat interesgarriak daukaten eremuak babestea bultzatu, jabe partikular eta publikoen arteko komunikazioa eta udalerriko baso-ekosistemak kudeatzen inplikaturako agente desberdinen arteko bultzatu, horrela, orain
	Espazio natural babestuak		<ul style="list-style-type: none"> Irungo udalerrian badira Galzorian dauden Fauna eta Florako Espezieen Katalogoan jasotako espezieak, Euskadiko Natura Kontserbatzeko 16/1994 Legearen bitartez sortua. Irun, goi mailako faunaren dibertsitate handiena duen Gipuzkoako eta EAeko udalerrietako bat da eta espektro oso zabaleko espezieak sartzen dira. 	
	Ingurune naturalaren antolaketa eta kudeaketa		<ul style="list-style-type: none"> Irungo udalerraren bereizgarri bat da ondorengo konfigurazio paisajistikoa edukitzea: padurak eta sare urbanoa, landazabala eta mendia. 	
	Heziketa eta sentsibilizazioa		<ul style="list-style-type: none"> Irungo udalerrria Aiako Harria KBE - Jaizkibel KBE (R21) korridorean kokatzen da, aipatu espazio babestuen arteko lotura egiten duena. Irunen hamahiru habitat daude, <i>Habitat 92/43/EEE Zuzentarauan</i> sartuak, eta horietatik hiru lehentasunezko habitat dira. Irungo lurzoruen erabilera, batez ere, nekazaritza eta basozaintza, azpiegiturak eta erabilera urbanoa dira. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Eustat-eko datuen arabera, 1999an 389 ustiaketa zeuden Irungo udalerrian zentsatuta; horietatik 184 ganadurekin eta 184 ganadurik gabe. • 2011ko basozaintzako datuen arabera, Irunen nagusi diren erabilerak hauek dira: landatutako basoa (% 26,15), basoa (% 23,16) eta belardiak (% 19,36). • Basozaintzako erabilerari dagokionez, koniferoek 661 ha. okupatzen dute eta hostozabalek 1.432 hektarea okupatzen dute. • Baso-sistemen kontserbazio egoerak egokia dirudi, baso autoktonoek okupatutako azalera gero eta handiagoa delarik eta heldutasun maila handiagoarekin. • Nekazaritzako landazabalak kontserbazio egoera desegokia ageri du, alde batetik hazkunde urbanoak eraginda eta bestetik nekazaritza jarduera abandonatzeagatik. • Jarduera ez ekonomikoek ingurune naturalean daukaten eraginari dagokionez, erabileraren publikoko jarduerak nabarmentzen dira Aiako Harria Parke Naturalean, izan ere hazkunde bat ageri dute bai jarduera antolatuen kopuruan eta bai erabiltzaile eta parte-hartzaileetan. • N-121-A errepidearen trazatu berria egiteak, Gaintzurizketa eta Katea arteko N-1 errepidea zabaltzeak edo jada dauden azpiegiturek ingurune naturalean alterazioak eta inpaktuak eragiten dituzte. • Flora eta faunako espezie exotiko inbaditzaileen eraginari dagokionez, hauen presentzia oso garrantzitsua da (Bidasoako bokalearen zonaldean soilik jatorri exotikoko 22 espezieren presentzia detektatu da). • Aiako Harria: Parke Naturala da eta Kontserbatzeko Zonalde Berezia (ES2120016). Bere mugak ia bat datoz. Eremuak ia 7.000 ha-ko azalera du eta horietatik 1.250 ha Irunen daude. • Txingudi-Bidasoa: Txingudi-Bidasoa eremua babestuta dago Txingudi-Bidasoa Eremuko Baliabide Naturalen Babes eta Antolakuntzarako Plan Bereziaren bitartez (KBE ES2120018), Txingudiko Hegaztien Babeserako Zonalde Berezi bezala (HBBE ES0000243) eta, gainera, RAMSAR hezegunea da. Lau figura hauen mugak ez datoz bat. Espazio honek 100 hektarea baino gehiago du. • Irungo udalerriko Tokiko Intereseko Zuhaitzen Katalogoaren arabera, kategoria horretako 17 zuhaitz daude. 	<p>arte eginiko lanari jarraipena emanez, etab.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Animalia eta landare espezie interesgarriak edo mehatxatuak kontserbatzera zuzendutako jarduerak egitea. • Habitatak hobetzea eta degradatutako espazioak berreskuratzea bultzatu: <ul style="list-style-type: none"> - Udalerriko basoetan ustiaketa agresiboaren metodoak desagertu daitezkeen bultzatu (edo, gutxienez, metodo arduratsuagoak eta biodibertsitatea babesteko egokiagoak erabiltzera aldatu). - Espezie exotiko inbaditzaileak kontrolatu eta ezabatzeak neurriak gauzatzea. - Nekazaritzako landazabalen kontserbazio egoera hobetzera bideratutako programa edo ekimen zehatzak garatzea. - Mendiko larreen kudeaketa aktiboa bultzatzeko beharrezko neurriak abian jartzea. • Urbanistikoki antolatzea eta lurzoru ez urbanizagarrietan erabileren eta jardueren ezarpena kontrolatzea. • Olaberria eta Meaka auzoetako plan bereziak onetsi daitezkeen bultzatzea. • Nekazaritza eta ingurumen alorreko praktikak bultzatzea kudeaketa plan publiko eta pribatuen bitartez. • Udalerriko balio natural eta paisajistikoak ezagutzera ematea, ingurumen alorreko heziketa jardueren bitartez. • Udalerriko ingurune natural eta paisaiari buruzko ikerketa lanak bultzatzea eta horren emaitzak ezagutzera ematea.
--	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Irungo Udalak ikerketa zehatzak eginak ditu Irungo udalerriko ingurune fisikoari buruz eta ingurune naturalari buruz, Udalak aztertu, arautu eta antolatu dezan. • Hala ere, Hazkuntza Urbanoari buruzko jarduerak ingurune naturalean eta nekazaritzan duten eraginen eta arriskuen atalean aipatzen den bezala, bai Donostialdea-Bidasoa Lurraldearen Zatiko Planaren eta bai Euskadiko Trenbide Sareko Lurraldearen Arloko Planean proiektatzen diren jarduerak mehatxuak dira Irungo udalerriko balio natural eta paisajistikoentzat. • Udalak, herritarrei zuzendutako biodibertsitate alorrean sentsibilizatzeko jarduerak sustatzen ditu (Lapuriturri informazio puntua, Eskolako Agenda 21, eta abar). 	<ul style="list-style-type: none"> • Erabilera sozial garrantzitsua duten espazio naturalak antolatu eta kontrolatzea. • Nekazaritzako jarduera ekonomikoen eta espazioen erabilera eta balio sozialaren arteko loturak indartzea.
--	--	---	--

LURRALDE IKUSPEGIAK. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK	
MUGIKORTASUNA	Eguneroko mugikortasunean dauden eskarien ezaugarriak		<ul style="list-style-type: none"> Hiriko Mugikortasun Iraunkorrari buruzko Planaren (HMIP) arabera, eguneroko joan-etorrien % 54,7a udalerrriaren barnean egiten da. Eguneroko joan-etorriak egiteko herritarren arrazoi nagusia lana da, % 34,4 alegia. Udalerrri barneko joan-etorri gehienak oinez egiten dira, % 63, eta batez ere aisialdiarekin zerikusia duten arrazoiekin. Udalerritik kanpoko joan-etorriei dagokienez, horietako gehienak ibilgailu pribatuan egiten dira (zehazki % 69). 	<p>Udalaren eskumena:</p> <p>GARRAIO PUBLIKOA SUSTATZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> Garraio publikoa sustatzeko sentsibilizazio kanpainak egitea. Garraio publikoaren erabilera intermodala sustatzea. Orain arte arrakastaz eginiko ekimenak jarraitu eta hobetzea (eskolako bidea, Mugikortasun Jasangarriaren Astea, ...) Hirigunea eta auzo sakabanatuen arteko konektagarritasuna hobetzea. Garraio bide desberdinen hedapena bultzatzea, ordutegiak eta maiztasunak, erabiltzaile kopurua handitzeko. <p>OINEZKOEN ETA TXIRRINGEN JOAN-ETORRIA ERRAZTUKO DUTEN ESPAZIOAK GARATU ETA HOBETZEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hiri barneko bideetan 30eko zonaldeak zabaltzen jarraitzea. Bidegorrien sarea zabaltzea, udalerriko auzo guztietan txirringen mugikortasuna ezarri eta erraztu dezaten. Mugikortasuna edo ikusmena murriztua duten oinezko, txirringulak eta pertsonentzat
	Mugikortasuna kudeatu eta planifikatu		<ul style="list-style-type: none"> HMIPak duen helburu nagusia da joan-etorriak egiteko modu jasangarriak ezartzea, garraio bide efizienteagoak erabiltzea eta herritarrengan eta ingurumenean duten inpaktua murriztea. Plan horren aurreikuspena da hiru fasetan gauzatzea plana indarrean egongo den 8 urteko epean (2011-2020). 	
	Lurralde mailako konektagarritasuna eta sarbidea		<ul style="list-style-type: none"> Irun, Europa barneko komunikabideen linea handien pasabidea da, garraiatzeko modu guztietan lotura-guneak ditu eta horien bitartez bai aipatutako udalerriekin eta bai Europako hiri desberdinekin komunikatzen dute. Hiria modu onargarrian dago komunikatuta lurraldeko udalerriekin. 	
	Garraio publikoa.		<ul style="list-style-type: none"> Udalerrriak 4 garraio bide publiko desberdin ditu, zehazki hauen inguruan dabilzanak: autobusa (herri barneko autobus zerbitzua eta herri arteko autobus zerbitzua) eta trena (Euskotren eta RENFE). Irunen garraio bide publiko desberdin hauek egotean, arrazoi desberdinengatik (lana, ikasketak, erosketak, etab.) egunero egin behar diren joan-etorriak modu jasangarrian bultzatzeko aukera handia ematen dute. 	
	Oinezkoentzako eta txirringentzako sareen ezaugarriak			
	Bide-sarea		<ul style="list-style-type: none"> Kontuan hartuta barneko joan-etorri gehienak oinez (% 63) egiten direla, garrantzitsua da espazio publikoetan eta oinezkoen azpiegituretan arreta jartzea, zeinak modu egokian aintzat hartuak diren 68/2000 Dekretua argitaratu zenetik, zeinaren bitartez onartzen diren inguru urbano, espazio publiko eta eraikinetako irisgarritasun baldintzei buruzko arau teknikoak. Hala ere, hainbat eraikin publikotarako eta trenbideko geltoki batzuetarako irisgarritasun arazoak egoten jarraitzen dute. 	
	Aparkalekua.			
	Motorizazioa eta ibilgailuak		<ul style="list-style-type: none"> Irungo Bidegorrien sareak 18,6 kilometroko txirringa-bidea du, 30 zonaldea duen 3,2 kilometroz gain (Hiri Antolamendurako Plan Nagusiaren berrikusketak jasotzen du bidegorrien sarea 45 km-tara zabaltzeko proposamena). Ikerfel taldeak eginiko 750 elkarrizketatik, Herritarren Kalitate Planaren baitan eginak, % 14ak esan zuen txirringa maiz erabiltzen duela, baina %91k aisialdiko arrazoiekin erabiltzen 	
	Istripuak			

	Merkantziak		<p>du eta ez lana, ikasketak edo erosketak egiteko eguneroko joan-etorrietarako. Garrantzitsua da adieraztea elkarrizketatuen %87ak erantzun zuela "ezinbestekoa, beharrezkoa edo komenigarri" zela udalerrian txirringa-bideak edukitzea (%66ak baieztatu zuen azpiegitura hori erabiliko zukeela txirringa-bidearen sare segurua edukiko bagenu).</p>	<p>oztopo arkitektonikoak egokitzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondoko udalerriekin txirringa bidezko lotura bultzatzea.
	Bide-heziketa.		<p>•Era berean, hirian bada txirringa bidearen zati bat Gipuzkoako Txirringa Bideen Oinarrizko Foru Sarearen barruan dagoena ("Irun-Endarlatsa" zattia). Honek, batzaz beste, egunero 260 erabiltzaile du eta aisialdiko erabilera da nagusi (GFAREN 2011ko datuak). Aldundiak proiektuan dituen zatiei dagokienez, "Donostia-Irun" ibilbidea hiritik igaroko da eta Gipuzkoako Txirringa bideen Lurraldearen Arloko Planean sartuta dago (Planak 8 urteko indarraldia du, behin betiko onesten denetik aurrera, 2013ko ekainean).</p> <p>•Hiriak baditu udalerriz kanpoko bi errepide handi, udalerrian eragin handia dutenak. A-8 (batez ere nazioarte mailako erabilera duen autopista) eta N-1 errepidea, bai nazioarteko trafikoa eta bai udalerrien arteko loturarako erabiltzen dena, baita Nafarroako Foru Komunitatearekin lotzeko ere. HAPN planaren berrikuspenak bide-sarearen eredia hobetzea planteatzen du, ondorengo proposamenak eginez: A) A-8 Autopista eta Irungo erdigunearen arteko lotura berri bat sartzea; B) N-1 errepidea hiri barneko bide bihurtzea; C) Hego Saihesbidea sortzea trafikoa udalerriarren hegoalde bideratzeko eta N-1 errepidea arintzeko.</p> <p>•Hirian mugikortasunarekin zerikusia duen arazo nagusia aparkalekuarena da. Arazorik garrantzitsuenak hauek dira: A) karga/deskargarako aparkalekuak ibilgailu partikularren aparkalekuekin batera egotea; B) OTA/TAO duten zonaldeekin muga egiten duten egoiliar ez diren ibilgailuen errotazioarekin saturatzea; C) gaueko aisialdiko zonalde jakin batzuetan, toki desegokietan aparkatutako ibilgailuen pilaketa.</p> <p>•Ibilgailuen kopuruak gora egin du etengabe duela hamarkada batzuetatik, eta are eta handiagoa izan da gorakada hori azkeneko hamarkadan. Irun pasatu da 2000 urtean 30.946 ibilgailu edukizetik, 2010 urtean 37.533 edukitzera (honek esan nahi du %21,35eko igoera izan duela). Motordun ibilgailuen igoera honek bete-betean jotzen du mugikortasun iraunkorrari lotutako ohitura onen aurka.</p> <p>•2012an erregistratutako istripuen kopurua 1000 biztanleko 8,78koa izan zen, 2003koarekin alderatuta %28,21 murriztuz (hauek Gipuzkoako antzeko datuak dira). Irunen gertatutako harrapatzeak asko jaitsi dira eta 10000 biztanleko 9,41 izatetik 2003an, 5,24ra jaitsi dira 2012an (urte horretan bertan, Gipuzkoako batzaz besteko datua 5,06ko harrapatzea izan zen 10000 biztanleko).</p> <p>•Irun puntu garrantzitsua da pasabide bezala, bai nazioarte mailan N-1 eta A-8 bide sareen bitartez eta bai nazional eta nazioarte mailako logistika eta merkantzien garraio</p>	<p>HIRI BARNEKO ETA HIRI ARTEKO BIDEEN EGOERA HOBETZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> •Arrisku puntuetan sor daitezkeen gorabeherak identifikatu eta murrizteko behar diren neurriak hartzea. •Udalerriko zonalde sakabanatuetara joateko bide sarea hobetzea. <p>GARRAIO PUBLIKOA ETA MOTORRIK GABEKO GARRAIOBIDEAK LEHENESTEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Txirringentzako aparkalekuen sarea zabaltzeko aukera aztertzea. •Ibilgailu pribatuaren aurrean txirringa eta garraio publikoa lehenestea ekar dezaketen neurriak areagotzea. •Tokiko administrazioaren enplegatuen eta horri lotutako eskualdeko erakundeetako enplegatuen artean garraio publikoa erabiltzea bultzatu eta gauzatzea. <p>BIDE HEZIKETA ETA GARRAIO MODU IRAUNKORRAK SUSTATZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> •"Escolako bidea" ekimenarekin jarraitu eta bideragarri gerta dakiekeen ikastetxe guztiei zabaltzea •Ikastetxeetan eta pertsona kopuru handia elkartzen den tokietan oinezko eta txirringa sarbideak hobetu •Bide heziketa programarekin jarraitu <p>MUGIKORTASUN IRAUNKORRARI LOTUTAKO PARTE-HARTZE ESPAZIOAK SORTU ETA MANTENDU</p>

			<p>alorrean, ZAISA mugaz gaindiko plataformaren bitartez (plataformak hiru eremu ditu, 400.000 m2 azalera erabilgarria du eta zerbitzu zabala eskaintzen du era guztietako merkantzien harrera, banaketa eta biltegiatze sektorean espezializatutako enpresa desberdinentzat).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikerfel taldeak Irungo Udalarentzat Herritarren Kalitate Planaren baitan 2009an eginiko inkesten arabera, herritarrentzat etorkizunari begira lehentasuna duten arlo nagusietako hiru, mugikortasunarekin, aparkalekuarekin eta trafiko eta garraio publikoarekin zuzenean lotutakoak dira. Zehazki, inkesta egindako pertsonen %45ak erantzun zuen aparkalekua dela hiriak daukan arazo nagusia. Jarraian, trafikoa egongo litzateke, %39arekin. • Udaltzaingoak, hiriko ikastetxeekin elkarlanean, "Mugikortasun segururako heziketa" formazio jarduera egiten du. Horretarako, besteak beste, Ibarlan kokatzen den bide heziketarako pista dauka. • Udalak 2009an "Eskolako bidea" ekimena bultzatu zuen eta gaur egun udalerriko 6 ikastetxek parte hartzen dute ekimen horretan. Era berean, mugikortasun iraunkorra, Eskolako Agenda 21 programaren barnean ere aztertu izan da. • 2012ko maiatzean "Irun Gizabidearen alde" ekimenaren laugarren kanpaina egin zen, kasu honetan gai honekin: "Mugikortasuna hirian: denok gara erantzule" (3 astez, herritarrak gaiaren inguruan sentsibilizatzen saiatu ziren). Herritarrek beren iritzia, gorabeherak eta iradokizunak emateko aukera izan zuten bide segurtasunean gizabidezko balioak sustatzen zituen prebentzio-kanpainen zehar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mugikortasun Mahaiaren jarraipena bultzatu • Irunen mugikortasuna hobetzeko herritarren parte hartzearekin jarraitzeko baliabide egokiak ezartzea • HMIP planeko jarduerak poliki-poliki garatzea <p>Udalaz gaineko eskumena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beharrezkoa den neurrian, Hondarribia eta Irun arteko autobuseko garraio publikoko tarifak, ordutegiak eta loturak egokitzea eta hobetzea eskatu. • Beharrezkoa den neurrian, Donostia eta Irun arteko autobuseko garraio publikoko tarifak, ordutegiak eta loturak egokitzea eta hobetzea eskatu.
--	--	--	---	--

The background is a solid light green color with a pattern of faint, darker green floral and leaf motifs scattered across it. The motifs include various types of flowers and leaves, some with detailed centers and others as simple silhouettes.

2. BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMEN KALITATEA

BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMENAREN KALITATEA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
URA	Ur hornidura		<ul style="list-style-type: none"> • Elordiko (Irun) Edateko Ura Tratatze Plantak (EUTP) eskualdeko urtegietako ura jasotzen du potabilizatze, eta depositu desberdinetara banatzen du, hortik gero herriari hornitzeko. • Irunen kontsumitzen den ura gehienbat Endara errekaen arrotik dator, non kokatzen diren Domiko eta Endara (edo San Anton) urtegiak, eta azken hau da hornitzaile nagusia, 5 milioi m³-ko edukia du eta. Urtegi hau urtean ia bi aldiz bete behar izaten da eskualdean uraren hornidura bermatzeko. • Lehorte garaietan, Jaizkibel Mendi magaleko lur azpitik ura hartzen da, zehazki Artzu, Molino, Justiz eta Goikoerrotako iturrietatik (akuifero hauek eskualdean behar den uraren % 27a hornitzen dute). Gainera, Jaizkibelgo lur azpiko urak ustiatzeko puntu berriak egokitu dira, eta beharrezkoa balitz, hornidurarako beharrezkoa den uraren % 60 arte emateko ahalmena izatea lortzen da. • Ur edangarren tratamendu prozesua egin eta gero, Elordiko EUTPtik datorren ura biltegitratzen da kontsumo-puntu guztietara banatzeko. EUTP deposituaz gain, 14.000 m³ ahalmena duena, hornidurarako 8 depositu ditugu, eta denen artean 50 milioi litro ur daukate. Irunen depositu hauetako 5 daude. Egun, ia herri osoak jasotzen du Elordiko EUTPan tratamendua jasotako ura. • Eskualdeko sarean izaten ziren galerak poliki-poliki gutxitzen joan dira (kontuan hartzen dira banaketa sareko galerak, erregistratu gabeko ura, kontagailuen azpi-kontaketa, kontagailuen irakurketen deskorrelazioa, hoditeriako matxurak, ...). Esku artean ditugun datuen arabera (2012), hornidura sareko galerak, Irunen, %18,5ekoak dira. • Egun, Txingudiko Zerbitzuak aldian behin eta sistematikoki Bidasoaldeko eskualdeko ur kontsumoak kontrolatzen ditu. Irunen, sareen sektorizazioa eta kontagailuen irakurketa-erradioaren ezarpena amaitu da, beraz, kontsumoaren kontrol osoa dago. • 2010etik aurrera, ur eskarian murrizketarako joera bat ikus daiteke, aurreko urteekin alderatuta. • Irunen, etxeko ur kontsumoa biztanle eta eguneko (117 litro/biztanle/eguneko -2011ko datua-) pixkanaka murrizten joan da 2004tik aurrera, udalerriko biztanle kopurua handitu den bitartean (azkeneko 3 urteetan izan ezik, non biztanle eta eguneko etxeko ur kontsumoa egonkor mantendu den), beraz, joera guk nahi bezalakoa da. 	<p>Udalaren eskumena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Txingudiko Zerbitzuei igorri detektatzen diren beharrak ur edangarriaren banaketa hobetzeko, hala nola saneamendu sarea hobetzeko. • Industri sektoreko, zerbitzu sektoreko eta lehen sektoreko kontsumoak ezagutu eta kontrolatzeko beharrek kudeaketak egin. <p>Udalaz gainera eskumena:</p> <p style="text-align: center;">TXINGUDIKO ZERBITZUEN MANKOMUNITATEA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ur hornidura bermatu • Hornidura sareko uraren kalitatea bermatu, iraunkortasun irizpideekin. • Hornidura sareko galeren kontrola hobetu. • Saneamenduan eta hondakin-uren arazketan hobetzen jarraitu. • Uraren zikloari buruzko sentsibilizazio eta komunikazio jarduerekin jarraitu, baita baliabide honen erabilera
	Ur edangarria banatzeko sarea			
	Eskaria eta kontsumoa			
	Saneamendua eta arazketa			
	Uraren zikloaren arautegia eta kudeaketa			
	Sentsibilizazioa			
	Baliabide hidrikoen kalitatea eta baliagarritasuna			
	Uraren kalitatea			

		<ul style="list-style-type: none"> • Gainerako sektoreetako kontsumo maila eta bilakaera zein den ez da ezagutzen, adibidez, industri sektorean, zerbitzu sektorean, nekazaritza sektorean edo udalean. • Iruten nekazaritzan egiten den ur kontsumoa ez da inongo arazo. Alderantziz, benetako arazoa hornidura sareetako isurietan dago (2011n kontsumitutako ur bolumen osoaren 33,7a izan zen), eta alderdi horretan jartzen dute ahalegin gehien Txingudiko Zerbitzuek. Horri esker, galerak % 12,3 murriztu dira. • Eskualdeko hondakin urak kolektore-sarean jasotzen dira eta hodi-biltzaile orokorraren eta ponpatze-estazioen bitartez Atalerrekako Hondakin Uren Araztegia (HUA) tratamendua jasotzen dute itsasora isuri baino lehen. • 2003tik, udalerriko erreka garrantzitsuenek (Ibarrola, Olaberria eta Ugalde) ez dituzte hondakin-urak jasotzen. • 2012 urtean, HUAn sortutako lohi gehienak nekazaritzan erabiltzeko bideratu ziren, eta zati txiki bat zementu-fabrikari erabiltzen da bigarren mailako erregai bezala. • Ur araztuak berrerabiltzeko sistemarik ez dago. • Mankomunitateak arautegi propioa dauka uraren zikloarekin zerikusia duten alderdi desberdinak arautzeko (uraren kudeaketa integrala arautzen duen ordenantza, Txingudi Zerbitzuen saneamendu-sarera isurketak egiteko ordenantza, etab.) • Mankomunitateak eta Udalak uraren gaineko ingurumen-heziketarako jarduerak egiten dituzte herriko sektore desberdinei zuzenduta (bisita gidatuak, Eskolako Agenda 21, Uraren Nazioarteko Eguna ospatzea, etab.). • Kontsumoko uren kalitate-kontrola Txingudiko Zerbitzuen laborategietan egiten da. • Hornidura sarearen bitartez hornitutako urak kalitate egokia erakusten du, izan ere aztertutako laginen % 100ak Kontsumorako Gai kalifikazioa jaso dute, indarrean dagoen arautegian ezarritako irizpideak kontuan hartuz. • Ibaietako uraren kalitateari dagokionez, Bidasoa ibaiarena hain zuzen, eskualdetik igarotzen den tokian, bere egoera ekologikoa ona da. Hala ere, Urdanibian kokatzen den estazioak Jaizubia errekarari buruzko datuak jasotzen ditu eta bere egoera ekologikoa txarra da. Bidasoako estuarioari dagokionez, kutsadura murriztu egin da, kutsadura arinaren mailara pasatuz. 	<p>arduratsuari buruz ere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • BJA050 eta EB15 neurketa estazioen inguruan ur kalitatea hobetzeko kudeaketa egokiak egitea.
--	--	--	---

HONDAKINAK. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

HONDAKINAK	AZPI-EREMUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Hiri-hondakinen sorrera		<ul style="list-style-type: none"> 2007an, hondakinen sorrerak biztanleko mailarik altuena harrapatu eta gero (1,87 kg/biztanle/urteko), ratio honen balioa murrizten joan da 1,61, kg/biz/eguneko (2012) balioetan kokatu arte. Hala ere, datu hau hobetu daiteke (Udalsarea 21eko udalerrien bataz besteko balioa gainditzen du, 1,2 kg/biz/urteko baita) eta prebentzioan sakondu egin beharko litzateke. 	<p>Udalaren eskumena:</p> <p>Irungo udalerrian, hondakinen kudeaketa eta bide garbiketarako eskumena Txingudiko Zerbitzuen Mankomunitatearena da.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hondakinen prebentzioa eta murrizketa bultzatzeko sentsibilizazio eta komunikazio jarduerak sustatu. Gaika jasotzen diren hondakinen kopurua igotzeko sentsibilizazio eta komunikazio jarduerekin jarraitu. Birziklatze tasak handitu eta Lurralde Historikorako finkatutako helburuak lortzea ahalbidetuko duten ekimenak abian jarri. Hondakin urbanoak eta hondakin urbanoekin lotu daitezkeen haien bilketa optimizatzeko sektore guztietan beharreko hobekuntzak egitea. Herritarrei eta enpresei komunikazio jardueretan sakontzea garbiguneen ezaugarriei dagokienez, bere erabilera areagotu
	Gaikako bilketa		<ul style="list-style-type: none"> Gaika jasotzen diren hondakin urbanoen portzentajeak, ondoren birziklatzeko, nahi bezalako joerarekin jarraitzen du (gero eta gehiago) eta 2011n hondakin urbanoen gaikako bilketa % 37,2ko tasa izatera iritsi zen. 2012an hiri hondakinen gaikako bilketa % 0,4 jaitsi zen aurreko urtearekin alderatuz, % 36,81ean kokatuz. Emaitza hau, 15.000 biztanle baino gehiagoko udalerrietako gaikako bilketaren tasatik gora dago, Tokiko Agenda 21eko prozesuen Jarduera Planen Ebaluaketa eta Jarraipenerako V. Programan parte hartu zutenetatik (% 30). 	
	Hiri hondakinen tratamendua		<ul style="list-style-type: none"> Egun, papera da gehien birziklatzen den hondakina. 2009tik aurrera modu selektiboan jasotzen hasi ziren etxeetako olioia eta 2010etik aurrera gai organikoa ere bai (kozinatu gabea). 	
	Hiri hondakinei buruzko ordenantzak eta fiskalitatea		<ul style="list-style-type: none"> Baloratu daitezkeen hondakinen tasa (etxeetan sortutako hondakinak eta ostalaritza eta elikagaien sektorean sortzen diren haiek, gaur egun gehienak zabortegira eramaten direnak) murriztu egin dira azkeneko urteetan, bai sortutako hondakinen tasa guztira murriztu delako eta bai hondakin birziklagarrien igoera eman delako. 	
	Heziketa eta sentsibilizazioa		<ul style="list-style-type: none"> Irungo zonalde urbanoko hondakinen gaikako bilketa eta orokorra, isleta batzuen bitartez egiten da, ondorengo edukiontziek osatuta: urdina (papera eta kartoia), horia (ontzi metalikoak, plastikozko ontziak eta brick motako ontziak), iglu berde argia (botilak, beirazko ontzi eta potoak), marroia (kozinatu gabeko gai organikoa) eta berde iluna (gainontzeko zaborra). Gainera, isleta hauetako batzuk edukiontzi zuriez osatzen dira, ehuna biltzeko, edukiontzi grisa, etxeo olioia jasotzeko eta/edo kolore horia duen zazpigarren edukiontzi txikia, pilak biltzeko. 	
	Industria-hondakinak		<ul style="list-style-type: none"> 2010 urtetik aurrera materia organikoaren gaikako bilketari hasiera eman zitzaion eta ordutik konposta egitera bideratzen da edukiontzi marroian jasotzen den materia organikoa guztia eta kimaketa eta lorazaintzako hondakinak. 	
	Eraikuntzako hondakinak		<ul style="list-style-type: none"> Irunen, uren arazketatik sortutako 1.098 tona lohi balorizatu dira 2012 urtean eta horrek esan nahi du aurreko urtearekin alderatuta % 4,1 igo dela (lohi hauek materia aprobetxagarriak dira zementu-fabrikentzat erregai gisa eta nekazaritzako lurretan botatzeko ere erabiltzen dira). 	
	Bide-garbiketa		<ul style="list-style-type: none"> Mankomunitateak 2012an kudeatutako hondakinen guztirakoari dagokionez, botatakoaren gaineko berreskuratze portzentajea % 36,81 izan zen. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Hiri hondakinen alorrean biztanleen eta edukiontzi kopuruaren arteko erlazioa edukiontzi bakoitzeko 133,7 biztanle dira (udalerriko biztanle kopurua zatitzen da hiri hondakinak biltzeko edukiontzien kopuruaren artean). • Bidasoako bi herriek (Irun eta Hondarribia) badituzte jada Puntu Garbiak edo Garbiguneak: Arasoko garbigunea (Txingudiko parke komertzialetik gertu), Akartegiko garbigunea Hondarribian (Akartegi auzoko Labreder errotondaren ondoan). • Hilero Garbigunera jo dute, guztira, 1.097,75 gremiok eta 462,67 erabiltzaile partikularrek, bataz beste. 2012ko azaroaren 22an Akartegi auzoan (Hondarribia) kokatutako instalazio berria funtzionatzen hasi bazen ere, eta Akartegi irekitzeak Arasokoaren erabilera-adierazleak jaistearen eragin badu ere, eskualdeko garbiguneen erabilera igoera globala ekarri du. Gainera, Arasoko garbigunerako sarreraren bilakaera azkeneko urteetan igo egin da. • Puntualki isuri inkontrolatuak gertatzen dira, batez ere nekazaritza zonaldeetan (2012an 65 abisu jaso ziren Irungo udalerrian izandako isuri inkontrolatuei buruz). • Irunek (Hondarribiak bezala) hondakin urbanoekin zerikusia duten 2 ordenantza dauzka, Txingudiko Zerbitzuen Mankomunitateak onartuta. • 1999tik aurrera Txingudiko Zerbitzuek, urtero, sentsibilizazio kanpainak egiten ditu herritarrei zuzenduta, hondakinak murriztu, berrerabili eta birziklatzeari buruz. • Gaikako bilketa eraginkorragoa izan dadin eta modu horretan birziklatze tasak areagotu, industri zonaldeetan frakzio batzuen "atez ateko" bilketa egiten da. Zerbitzu honek papera eta kartoia, egurra, geldoak, tamaina handikoak eta zonalde industrialetan sortutako zaborra orokorki jasotzen du. Poligono industrialetako atez ateko zerbitzua 870 enpresei eskaintzen zaie. • Industri jatorriko hondakinen 9.048,4 tona kudeatu dira guztira 2012 urtean zehar, horrek esan nahi du aurreko urtearekin alderatuta % 2,62an atzera egin dela. • Eraikuntza eta eraiste lanetako hondakinen tasa azkeneko urteetan etengabe hazten joan dela ikusten da. 2012an Eraikuntza eta Eraiste Laneko Hondakinen bolumena guztira zertxobait jaitsi egin zen (% 1) aurreko urtearekin alderatuz. • Garbiketa zerbitzuak optimizatzeko, Txingudiko Zerbitzuen Mankomunitateak bide garbiketarako ibilbideak diseinatzen ditu adierazle batzuen arabera. Benetako beharretara egokituko den garbiketa-maiztasunak ezartzeko helburuarekin, sortutako zikinkeria-mailaren arabera antolatzen da hori. 	<p>dadin eta, beraz, gaikako bilketa tasak ere bai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiri barnean mikro-garbiguneak sortzeko aukera aztertu, hondakin arriskutsuen bilketa erraztearren. • Bide garbiketan etengabeko hobekuntzan jarraitu. • Mankomunitatearen bitartez kudeatutako hondakin arriskutsuen ezabaketa murriztu. • Isuri inkontrolatuen kontrol eraginkorra bultzatu, batez ere nekazaritza zonaldeetakoak. • Udalerrika bereizitako datuak lortzea erraztu. <p>Udalaz gaineko eskumena:</p> <p>GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gipuzkoako Hiri Hondakinen Kudeaketarako Plan Integrala gauzatzea (2002-2016)
--	--	--	--

BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMENAREN KALITATEA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

ENERGIA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Egitura energetikoa		<ul style="list-style-type: none"> • Udalerriko energia-iturriak batez ere erregai fosiletan oinarritzen dira eta horrek asko errazten du Berotegi Efektua duten Gasen emisioa. Horietako gehienak Irundik kanpo gertatzen dira (Irunek energiaren mendekotasun handia dauka). 	<p>HERRI MAILAKO ENERGIA GARBI ETA BERRIZTAGARRIEN ERABILERAN AURRERA EGIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udal azpiegitura eta ekipoetan energia berriztagarriak sortu eta aprobetxatzeko sistemak pixkanaka ezartzen joatea. • Energia berriztagarrien erabilera sustatu udalerriko esparru desberdinetan (bizitegia, industria, ...) • EIEPan jasotako jarduerak pixkanaka gauzatzen joatea. • Eraikinen ziurtapen energetikoa sustatzea, ziurtapena jasotako etxebizitzaren kopurua mantendu edo handitu dadin. <p>TOKIKO ADMINISTRAZIOAN ENERGIAREN EFIZIENTZIA ETA ENERGIAREN KONTSUMO ARRAZIONALA AREAGOTU.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instalazio eta argiteria publikoan energia kontsumoaren murrizketa indartzeko beharrezko neurriak ezartzea. • Instalazio eta argiteria publikoan energiaren efizientzia optimizatu. • Egungo udal ibilgailuak pixkanaka ordezkatu
	Energia berriztagarrien produkzioa		<ul style="list-style-type: none"> • 2007-2009 denboraldian gas naturalaren eta elektrizitatearen kontsumoa hirian asko jaitsi bazen ere, 2010ean berriz ere igo egin zen (423.177 Mwo harrapatu zuen). 	
	Energiaren kontsumoa eta kudeaketa tokiko administrazioan		<ul style="list-style-type: none"> • Etxeetako eta zerbitzu sektoreko elektrizitate kontsumoa dezente igo da (% 34,3 eta % 28,4 hurrenez hurren) eta bitartean, industri alorrean elektrizitate kontsumoa jaitsi egin da 2002-2010 denboraldian. Era berean, industri sektoreak gas naturalaren kontsumoa murriztu du (% 20,7) eta bitartean etxeetako eta zerbitzu sektoreko gas naturalaren kontsumoa igo egin da % 51,2 eta % 26,4 hurrenez hurren, denbora berean. 	
	Udal ekipamenduen kontsumoa		<ul style="list-style-type: none"> • Etxeetako elektrizitate eta gas naturalaren kontsumoa Irunen 2010ean (3.310,8 kwh/biz/urteko) Udalsarea 21eko udalerrien 2009ko bataz besteko kontsumoa (2.209,1 kwh/biz/urteko) baino handiagoa da eta, era berean, tokiko sentsibilizazio adierazleen kalkuluetan parte hartzen duten 15.000 biztanle baino gehiagoko udalerrietako kontsumoaren bataz bestekoa (2.441,9 kwh/biz/urteko) baino handiagoa. 	
	Argiteria publikoaren kontsumoa.		<ul style="list-style-type: none"> • Mugikortasuna da energia-kontsumo handiena ematen den eremua, bizitegi sektoreak jarraitzen diolarik. 	
	Udal ibilgailuen kontsumoa		<ul style="list-style-type: none"> • Erregai likidoak dira hirian gehien erabiltzen den energia-iturria (ia % 70a), batez ere mugikortasunari lotuta. 	
	Energiaren kudeaketari buruzko arautegia		<ul style="list-style-type: none"> • Irunen instalazio mota desberdinak daude energia berriztagarrien produkzioarako: eguzkikoak, mini hidraulikoak, eolikoak eta biomasarenak. 	
	Sentsibilizazioa		<ul style="list-style-type: none"> • Eguzki produkzio termikoaren gaitasuna, eguzki fotovoltaikoa adibidez, dezente igo da 2006 urtetik, zentral hidroelektrikoek sortutako energiarena jaitsi den bitartean, ia % 13. 	
	Udalerriko azpiegitura energetikoak		<ul style="list-style-type: none"> • Udalerriko energia berriztagarrien produkzioa dezente jaitsi da (% 50 inguru) batez ere 2009 urtetik 2010era bitartean, 2010eko ia urte osoan zentraletako bat geldirik egon zelako batik bat (horrek argitzen du 2010ean izandako produkzioaren eta aztertutako gainerako denbora tartearen arteko diferentzia). 2010-2011 denboraldian ere jaitsi egin zen energia-iturri hauen produkzioa. 	
Eraikuntza		<ul style="list-style-type: none"> • 2010ean Udalaren energia kontsumoa 16.636 MWo (0,27 MWo/biztanleko) izan zen, 2007 urtearekin alderatuta % 2,7ko igoera erakutsiz. Energia 		

		<p>kontsumo handiena udal ekipamenduetan ematen da (2010ean udal kontsumoaren ia erdia).</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2007 eta 2010 artean udal kontsumoaren banaketa ez da gehiegi aldatu: ekipamenduetan eta ibilgailuetan % 1 igo da energia kontsumoa, baina argiteria publikoaren kontsumoa % 2 jaitsi da. Hala ere, 2009-2011 denboraldian energia kontsumoa biztanleko, argiteria publikoan, ia % 4 igo da. • Udal eraikinek batez ere elektrizitatea (% 54 2010ean), gas naturala (% 31 2010ean) eta erregai likidoak (% 15 2010ean) kontsumitzen dituzte. • 2012an, Udalak Energia Jasangarrirako ekintza Plana Irunen onartu zuen. Hartu beharreko 92 neurri jasotzen dira energiaren kontsumoa eta Berotegi Efectua duten gasen emisioa murrizteko. 2010 urteari begira, Berotegi Efectua duten Gasen emisioak ia % 30 jaitea aurreikusten da oinarri hartutako urtearekin alderatuta (2007). • Udalak badu Hiri Mugikortasun Jasangarriaren Plana eta horren hirugarren helburua oinarritzen da erregai fosiletan oinarritutako energiaren aurrezpen handiagoa lortzera eta mugikortasunean jarrera eraginkorrago bat edukitzeari garrantzia emanaz. • HAPNaren behin behineko onspenaren Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenak jasotzen du Plan Nagusiaren fase desberdinetan neurri osagarriak sartzeko beharra, energiaren eraginkortasuna hobetu eta kontsumoa murrizteko. • Irungo Udalak kanpaina desberdinetan parte hartu du, non energiaren gaia aztertua izan den. • Irunen azpiegitura energetiko desberdinak daude. Egiturarik garrantzitsuenak, energiaren produkzioari dagokionez, zentral mini hidraulikoak dira. • Hirian badira eraikin batzuk ziurtapen energetikoa dutenak. Hala ere, azkeneko hiru urtetan, ziurtapena duten etxebizitzien kopurua Irunen egonkor mantendu da, Gipuzkoakoa eta EAEkoa baino handiagoa delarik. 	<p>energetikoki efizienteagoak diren ibilgailuekin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • EIEPan jasotako jarduerak pixkanaka gauzatzen joatea. • HAPNaren behin behineko onspeneko Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenean zehaztutako hobetzeko neurriak ezartzen ari diren bitartean jarraipena egitea. <p>UDALERRIKO SEKTORE EKONOMIKO DESBERDINETAN ENERGIAREN AURREZPENA ETA EFIZIENTZIA SUSTATZEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanpainak antolatzea energia alorrean aurrezpena eta efizientzia sustatzeko. • Eraikuntzan eta instalazioetan efizientzia energetikoaren irizpideak aplikatzea. • Udalerrian efizientzia energetikoa sustatuko duten mekanismo eta pizgarri ekonomikoak ezartzea. • EIEPan jasotako jarduerak garatu (etxeko-bizitegiko sektorean eta garraioan eragin, udal langile teknikoei zuzendutako etengabeko formazio programa bat garatu eraikin publikoetako instalazio energetikoen erabilera efizienteari buruz, etab.)
--	--	--	---

INGURUMENAREN KALITATEA (ATMOSFERA, AKUSTIKA ETA LURZORUAK)

INGURUMENAREN KALITATEA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN ALDERDI KLABEAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Emisioak atmosferara		<ul style="list-style-type: none"> • Emisio kutsatzaileen foku nagusiak ibilgailuen trafikoa, aireko trafikoa, jarduera industrialak dira, eta bizitegi eta zerbitzuetan jatorria dutenak. Foku hauetako bakoitzak Irungo kasu zehatzerako aireko kalitatean daukaten eraginaren inguruko daturik ez dago, baina uste da atmosfera kutsatzeko arrazoi nagusia ibilgailuen trafikoa eta Hondarribiko aireportua direla. 	<p>Udalaren eskumena</p> <p>AIREAREN KALITATEA HOBETZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gai honetan eskumena duten agintariekin kolaboratu, udalerriko airearen kalitatean kutsadura foku nagusien eraginari buruzko ikerketak egin daitezzen bultzatuz. • Airearen kalitate alorrean HAPN planeko Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenean jasotako neurriak ezartzen diren bitartean jarraipena egitea.
	Airearen kalitatea		<ul style="list-style-type: none"> • Airearen Kalitatea Zaindu eta Kontrolatzeko Sareak dituen azkeneko urteetako datuei dagokienez, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politika Departamenduak emanak, adierazten dutena da Aire Kalitatearen Iraunkortasun Adierazlea %100ekoa dela azkeneko urteetan; hau da, urte osoan zehar, airearen kalitatea ona edo onargarria izan da urteko egun guztietan. 	
	Kalitate akustikoa		<ul style="list-style-type: none"> • Airearen kalitatea hobetzeko helburuarekin, ekimen desberdinak burutu dira, adibidez: Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Plana egin eta abian jartzea, Mugikortasun Iraunkorraren Europako Astea burutzea, Energia Iraunkorraren Ekintza Plana egin eta abian jartzea. Aipatutako ekimenez gain, inongo erakunde publikok ez du airearen kalitatea hobetzeko inolako planik egin. 	
	Kalitate akustikoaren kudeaketa		<ul style="list-style-type: none"> • Irunen kutsadura akustikoaren foku posibleak ondorengoak dira: Ibilgailuen trafikoa, trena (Adif), topoa (Euskotren), aireportua (AENA). Udalean jaso izan dira kexak ostalaritzako establezimendu zehatz batzuek sortzen duten zaratagatik, aisialdiko zonalde batzuetan sortutakoagatik, ekintza jakin batzuegatik eta industria bat edo bestegatik, eta errepikatzen den kexa da San Martzialeko tiro zelaian sortzen den zarata. Jarduerak sortzen duten zarata kudeatzeko garaian arazo larria da arautegiaren sakabanaketa, horrek egiten baitu argi ez egotea ez kontzeptuak, ez mugak eta ez egiaztatzeko moduak. 	<p>UDALERRIKO KALITATE AKUSTIKOA HOBETZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiriko bide sarean ibilgailuen trafikoa murrizteko neurriak ezartzea. • Beste erakundeekin koordinatzea udalaren eskumenekoak ez diren kutsadura akustikoko fokuak murrizteko (Renfe, Euskotren, GFA, ...) • Kutsadura akustikoa murrizteko plan bat egitea. • Airearen kalitate alorrean HAPN planeko Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenean jasotako neurriak ezartzen diren bitartean jarraipena egitea.
	Lurzoruen kalitatea		<ul style="list-style-type: none"> • Udalak badu zarataren mapa bat (2010ekoa), baina HAPN berriari lotuta, udalerriko zonifikazio akustikoaren planoa egin beharko da. Zarataren aurkako ekintza planik ez da egin oraindik. Era berean, Irungo Hiri Antolamendurako Plan Nagusiaren berriskupeneko Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenak jasotzen ditu arazo akustikoko murrizten saiatzeko neurriak. Inpaktu akustiko zabalduena garraio alorreko emisore handiek sortzen dute, eta horren inpaktua konpontzen da lurraldeari zorrak inposatuz gainontzeko erabileretarako. 	
	Lurzoruen kalitatearen kudeaketa		<ul style="list-style-type: none"> • Eusko Jaurlaritzak eginiko potentzialki kutsatutako lurzoruen inbentarioaren arabera (GeoEuskadi tresna -2013ko maiatza-) Irunen 227 kokapen daude potentzialki lurzoru kutsatzeko jarduerak eduki dituztenak, 95,93 ha. 	<p>UDALERRIKO LURZORUAREN KALITATEA HOBETZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lurzoruen kutsadura saihesteko prebentzio-ekintzak bultzatzea. • Lurzoru kutsatuak berreskuratzeko plan zehatz bat abian jartzea.
	Komunikazioa, formazioa eta sentsibilizazioa			

		<p>azalerarekin (datu hau lurralde osoko azaleraren % 2,28 da) eta Gipuzkoako batz besteko balioa baino % 20 handiagoa da, lurralde osoko azaleraren % 1,84 hartzen du eta. Balio agrologiko handiko lurzoruak zaintzeko neurriei dagokienez, jarduerarik esanguratsuena izango litzateke Urbanizatu Ezinezko Lurzoruaren sailkapena ahalik eta gehien mantentzen saiatzea, RAC kategoriarekin (Nekazaritza eta abeltzaintza eremua eta Baserrialdea)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Irungo Udalak 1/2005 Legeak eta 9/2005 Errege Dekretuak ezarritako exigentziak aplikatzen ditu, zeinaren bitartez ezartzen den lurzoru potentzialki kutsatzeko arriskua duten jardueren zerrenda eta lurzoru kutsatuak deklaratzeko irizpideak eta estandarrak. Bere aldetik, Hirigintza eta Ingurumen Arloak, jarduera sailkatuekin zerikusia duten prozeduretan ezartzen ditu aplikagarri den arautegia betetzea justifikatzen duten irizpideak. • Airearen kalitate, lurzoruaren kutsadura eta kalitate akustikoaren alorrean herritarrak informatu eta sentsibilizatzeko protokolo aurrezehaztu eta sistematikorik ez dago. Puntualki, horren inguruko jarduera batzuk egiten dira sentsibilizazio kanpainen barnean, adibidez, Mugikortasun Iraunkorraren Astea. Alderdi hauen inguruan herritarrak informatu beharko lirateke, adibidez, Eusko Jaurlaritzaren aire kalitatearen jarraipena egiteko sareak duen web orriaren lotura bat sartuz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lurzoru kutsatuen alorrean HAPN planeko Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenean jasotako neurriak ezartzen diren bitartean jarraipena egitea. <p>HERRITARREKIKO KOMUNIKAZIOA ETA SENTSIBILIZAZIOA HOBETZEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ibilgailuen trafikoak eta gizabidezkoak ez diren portaeren ondorioz sortzen diren zarata arazoak murrizteko herritarren sentsibilizazioa sustatu. • Informazio bideak ezarri udalerriko airearen kalitatea ezagutzera emateko (adibidez, udal web orriaren lotura bat jarritz Eusko Jaurlaritzako airearen kalitatea jarraitzeko sarearekin). <p>Udalaz gaineko eskumena:</p> <p>LURZORUEN KALITATEAREN JARRAIPENA EGITEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arazo akustikoak kudeatzeko arautegi koordinatu bat ezartzea. • Kutsatutako Lurzoruen Inbentarioa aldian behin eguneratzen jarraitzea, Udalaren ikerketari egokituz.
--	--	--	--

BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMENAREN KALITATEA. EBALUAKETA OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

ARRISKUAREN ETA JARDUERA EKONOMIKOEN KUDEAKETA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Arrisku naturalen eta teknologikoen eragina		<ul style="list-style-type: none"> • Basoko suteak, aldapa handiko zonaldeetan gerta daitezkeen luiziak eta uholdeak dira udalerrriak dituen arrisku natural garrantzitsuenak. • Bidasoa eta Jaizubia ibaiengatik uholdeak izateko arriskua duten zonaldeak batez ere udalerriko ipar eta ekialdeko inguru osoan daude. Bitartean, Ugalde, Olaberria eta Artiga errekek hiriaren erdigunean dute eragina zuzenean. 	<p>Udalaren eskumena</p> <p>BABES ZIBILAREN ALORREAN INDARREAN DAGOEN LEGERIAREN ERREKERIMENDUAK BETE</p>
	Arrisku natural eta teknologikoen kudeaketa		<ul style="list-style-type: none"> • Hiriaren ezaugarri urbanistikoek egiten dutena da Olaberria eta Artiga erreken inguruan uholdeak izateko arriskua duten zonalde urbanoak batez ere etxebizitzaren eremuak izatea, Ugalde errekek bitartean zonalde industrialak hartzen dituelarik batez ere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Babes zibileko Planean jasotako prebentzio neurriak ezartzen jarraitu.
	Jarduera ekonomikoek ingurumenean eragiteko duten arriskua		<ul style="list-style-type: none"> • Uholdeak izateko arrisku zonaldeetatik mugatutako eremuetako zati batzuk Uholdeak izateko Potentzial Handia duten Eremuak bezala (ARPSI) identifikatuta daude 2011ko inbentarioan (Ura/CHC). Zonalde hauetako bat, 36,54 ha azalera duena (Zaisa I eta II poligonoak hartzen ditu) arrisku eremutzat hartzen da gizakiaren osasunerako, kultur ondarerako, jarduera ekonomikorako, azpiegiturak eta ingurumenerako. 	<p>Eraikuntza publikoak eta autobabeserako planak behar dituzten urbanizazioen babesa sustatu.</p> <p>UDALERRIKO JARDUERETAN ERAGINA DUEN LEGERIA BETE DADIN BULTZATU</p>
	Jarduera ekonomikoek kudeaketa		<ul style="list-style-type: none"> • Udalerrriaren iparraldeko lurretan, non hiriaren erdigunea kokatzen den, akuiferoen urrakortasuna oso baxua da, eta hegoaldean aldiz, akuiferoen urrakortasuna baxua da. • Erosioaren arriskuak kontuan hartzen badira, erosio-prozesu larri, oso larri eta muturrekoak udalerrriaren % 12a okupatzen dute (besteak beste, A-8 autopistaren ezpondak udalerrriaren hego aldean, eta Aiako Harriaren inguruan). • Gaur egun meatzaritzako 34 egitura abandonatu daude, nahiz horietako batzuk, Irugurutzetakoak adibidez, elementu turistiko gisa berreskuratu diren. • Industri zonaldeetako sute eta leherketek arrisku dezentea sortzen dute udalerrian. • Udalerriko azalaren % 2,28 potentzialki kutsatutako lurzoruek okupatzen dute (Geoeuskadi, 2013). Kokapen hauek batez ere zonalde hauetan kontzentratuta daude: Belaskoenea, Katea, Anaka eta Azkenportu. • Irunen kutsadura akustikoaren fokua posibleak ondorengoak dira: Ibilgailuen trafikoa, trena (Adif), totoa (Euskotren), aireportua (AENA). Udalak badu zarata eta dardaren udal ordenantza, baina ez dauka zarataren maparik. • Ingurumenaren Iraunkortasunari buruzko Txostenean jasotzen denez, udalerrian 	<ul style="list-style-type: none"> • Udalerriko arrisku jarduera potentzialak identifikatu eta indarrean dagoen legezko arautegiari egokitzen zaizkiola egiaztatu. • Arriskuen Prebentziorako Udal planari jarraipena ematea. <p>UDALERRIKO JARDUERA EKONOMIKOEN INGURUMEN ALORREKO HOBEKUNTZA BULTZATZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udalak sustatutako ingurumen estrategietan sektore desberdinak sartzen saiatu. • Udalerriko jarduera ekonomikoetan ingurumen kudeaketa eta ekodiseinu sistemak sartzea bultzatu.

			<p>merkantzia arriskutsuen garraioagatik arriskuko azpiegiturak ondorengoak dira: A-8 autopista (arrisku handia), Renfe trenbidea (arrisku ertaina), GI-636 errepidea (arrisku oso baxua-baxua) eta N-121 errepidea (arrisku baxua).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udal Larrialdietako Plan bat dauka Irunek, 1991koa, Irungo Hiri Antolamendurako Plan Nagusia behin betiko onartzen denean eguneratuko dena. • Era berean, Ingurumeneko Jasangarritasun Txostenean jasotzen dira neurri batzuk ingurumen alorreko arriskuak murrizten saiatzeko. • Uholdeei dagokienez, Bidasoa ibaiak Behobia auzoan gainezka egiteko arriskuaren aurrean prebentziorako protokolo bat, uholdeak aurreikusteko sistema eta babes zibileko boluntario taldearen sistema dago. • Irungo udalerrria VI. Arrisku-zonaldean kokatzen da Arrisku Sismikoaren Larrialdietako 2006ko Planaren arabera (Eusko Jaurlaritzan), beraz, larrialdi sismikoetarako plan bat egiteko salbuetsita dago. Hala ere, arrisku sismikoei aurre egiteko eraikuntzarako Araua bete behar du. • Ingurumen alorreko arrisku handieneko jarduerak ekonomikoak industrialak dira (gutxi gora behera 356 jarduerak industrial erregistratuta daude). • HAPN plan berriaren helburuetako bat espazio urbanoa zabaltzea izango da jarduerak ekonomiko berrien eskariari erantzuteko. Horretarako, HAPN planaren berrikuspenak 9 garapen berri jasotzen ditu, alor honetan egun dagoen azalera handituko duten udalerriko azalera osoaren % 2,6 izateko % 4,6ra. • Irunen IPPC alorreko hiru industria jarduerak daude kutsadura prebenitu eta kontrolatzeko 16/2002 Legearen bitartez afektatuta dauden ingurumen alorrean egon daitekeen arriskuagatik. • Jarduerak lizentziak Hirigintza eta Ingurumen Arloaren bitartez tramitatzen dira. Sistema informatiko bat garatzeko beharra detektatu da (jardueren erregistroa), informazio guztia jaso eta jarduerari dagokienez denbora errealean datuak jasotzea ahalbidetuko duena. • Irungo 18 enpresek daukate ingurumen kudeaketarako sistemak (bataz bestea 20,6 da 15.000 biztanle baino gehiagoko EAEko udalerrietan). • 2001-2008 artean Produkzio Garbiaren Lehiaketa egin zen, enpresei ingurumena hobetzeko pizgarriak eskaintzeko, baina 2008tik ez da egiten. • Sprilur-ek 2010-2014 Ekoeraginkortasun Programan parte hartzen du, enpresetan Programa hedatzeko agente gisa EAEko udalerriri batzuetan, eta horien artean aurkitzen da Irun. • Txingudiko Zerbitzuek atez ateko hondakin bilketa zerbitzua egiten du (hiri hondakinak eta asimilagarriak) Irungo poligono industrialetako zonalde industrialetan eta udaltzaingoarekin kolaboratzen du isuri inkontrolatuak detektatzen eta ondoren 	<ul style="list-style-type: none"> • "Enpresa garbia" ekimena berreskuratu (Produkzio Garbia lehiaketa) • Ingurumen alorrean praktika onak garatzen dituzten jarduerak eta enpresen hedapena bultzatu. <p>JARDUERAK LEGERIARI EGOKITU DAITEZEN JARRAIPENA EGITEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jarduerak ekonomikoaren erregistroa eguneratuta edukitzea • Sistema informatiko bat garatzea (jardueren erregistroa), informazio guztia jaso eta jarduerari dagokienez denbora errealean datuak jasotzea ahalbidetuko duena.
--	--	--	--	---

			garbitzeko lanetan.	
--	--	--	---------------------	--

BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMENAREN KALITATEA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

ADMINISTRAZIOAREN EROSKETA PUBLIKOA ETA INGURUMEN KUDEAKETA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
ADMINISTRAZIOAREN EROSKETA PUBLIKOA ETA INGURUMEN KUDEAKETA	Erosketa eta kontratazio publiko berdea (CCPV).		<ul style="list-style-type: none"> Bulego materialaren eta tokiko administrazioarentzako bestelako materialaren erosketa Herritarren Informazio eta Parte Hartze Arloaren bitartez bideratzen dira, Informatika Zerbitzutik erosten den material informatiko zati bat izan ezik. 	<ul style="list-style-type: none"> Erosketetan iraunkortasun irizpideak sartzen jarraitzea, hornitzaileentzako irizpideak zehaztuz Ingurumenari buruzko Udal Estrategiarekin bat etorrita.
	CCPV alorrean prestakuntza, sentsibilizazioa eta komunikazioa		<ul style="list-style-type: none"> Irungo Udalak ez dauka Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen estrategiarik edo pleguak ingurumen alorretik osatzea modu sistematikoan ahalbidetuko duen prozedurarik. Hala ere, plegu batzuk ingurumen alorretik osatzeko urratsak eman dira. 	<p>EROSKETA ETA KONTRATAZIO PUBLIKO BERDEA GARATZEN JARRAITZEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> Udal Erosketa eta Kontratazio Publiko Berderako plan edo protokolo bat lantzea. Erosketetan iraunkortasun irizpideak sartzen jarraitzea, hornitzaileentzako irizpideak zehaztuz. Erosketa eta kontratazioko pleguak ingurumenaren alorretik sistematizatzeko prozedura bat ezarri.
	Udal administrazioa ingurumenaren alorrean kudeatzea.		<ul style="list-style-type: none"> Udal intranetean udaleko langileen eskura dago "Udal bulegoetan energia aurrezteko eta efizientziarako ohitura onei buruzko jarraibidea". 	
	Ingurumenaren alorrean prestakuntza, sentsibilizazioa eta komunikazioa		<ul style="list-style-type: none"> Erosketa eta Ekipamenduen zerbitzutik kontzientziario jarduerak egin dira materialaren eguneroko erabilerari buruz. Era berean, udal langileentzat eta udalerrari lotutako udal erakundeentzat gidatze eraginkorrerako ikastaro desberdinak eman dira. Udalak, Irungo Agenda 21eko I. Ekintza Plana (gaur egun berrikusketa fasean), HMIP eta EIEP planak ditu, baina ez CCPV alorreko ingurumen kudeaketa aztertuko duen plan espezifikorik. 2002an auditoria bat egin zen Ekoscan sistemaren arabera Arbesko Udal biltegian eta Obretako Udal Lantaldean. Hala ere, tokiko administrazioak ez dauka Ingurumenaren Kudeaketarako inongo Sistemarik. 	<p>TOKIKO ADMINISTRAZIOAREN FUNTZIONAMENDUAN INGURUMEN ALORREKO NEURRIAK SARTZEN AURRERA EGIN.</p> <ul style="list-style-type: none"> Administrazioaren funtzionamenduak ingurumenean sor ditzakeen arazoak murriztu. Udalaren jarduera ingurumenaren alorretik hobetzeko sortutako lantaldea sendotu eta jarraitu. Udal bulego desberdinetako hondakinak ahalik eta modurik iraunkorrenean bildu eta kudeatzea aztertu eta ezarri. Ingurumena kudeatzeko sistemak ezartzeko aukera aztertu udal eraikin desberdinetan. <p>UDAL LANGILEEN ARTEAN INGURUMENAREN BABESA SUSTATZEA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Udal langileak prestatzeko aukera ematea iraunkortasun eta baliabideen aurrezpenaren alorrean (papera, energia, ...)

BALIABIDE NATURALAK, HONDAKINAK ETA INGURUMENAREN KALITATEA. EBALUAKETA OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK.

	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
KLIMA ALDAKETA	Klima aldaketari laguntzen diotenak		<ul style="list-style-type: none"> Udalerrriak klimaren inguruan eduki dezakeen eragina ezagutzeko eta baliabideen kontsumoan aurrezteko, Irungo Udala, azkeneko urteetan, berotegi efektuko emisioak kalkulatzan aritu da. 	<p>Udalaren eskumena</p> <p>BEROTEGI EFETUKO GASEN KALKULUA ETA JARRAIPENA SUSTATZEA</p> <ul style="list-style-type: none"> Udalerrriko eta udal administrazioko Berotegi Efektuko Gasen Inbentarioa urtero eguneratzea. Aldian behin komunikatzea, bai barnean eta bai kanpoan, BEG inbentarioaren emaitzen inguruan. Karbono Aztarnaren ikerketa egiteko aukera aztertu. <p>KLIMA ALDAKETAREN AURKA BORROKATZEKO TRESNAK ETA BALIABIDEAK SUSTATU ETA EZARRI</p> <ul style="list-style-type: none"> Klima aldaketaren aurka borrokatzeko plan bat lantzeko aukera aztertu Agenda 21eko Tokiko Ekintza Plan berrian jardueren lerro bat sartzea Irunek klima alorrean eragiten duen inpaktua minimizatzeke. 2012an onartutako EIEPan jasotako neurriak pixkanaka ezartzeko finantzaketa eta beharrezko baliabideak bilatu. HMIPan jasotako neurriak pixkanaka ezartzeko finantzaketa eta beharrezko baliabideak bilatu. HAPN planaren behin behineko onespeneko Ingurumenaren Iraunkortasun Txostenean zehaztutako hobetze neurriak, zuzenean nahiz zeharka Klima Aldaketan eragina dutenak, ezartzen ari diren bitartean jarraipena egitea. <p>KLIMA ALDAKETA MURRIZTEKO KONPENTSASIZIO NEURRIAK AREAGOTZEA.</p> <ul style="list-style-type: none"> Udaletik sustatuko jardueretan konpentsazio neurriak sartzeko aukera aztertzea.
	Klima Aldaketaren aurkako borroka planifikatzeko tresna espezifikoak		<ul style="list-style-type: none"> 2012an onartu zen Irungo Energia Iraunkorrerako Ekintza Plana eta 2012-2020 artean ezarri beharreko 92 neurri jasotzen ditu. 2010ean Berotegi Efektuko Gasen emisioak (aurrerantzean BEG) CO2 baliokidearen 376 mila tona izatera iritsi ziren, 2007 urtearen aldean % 10,7 murriztuz. 	
	Hustubideen kudeaketari eta emisioen konpentsazioari lotutako ekimen espezifikoak		<ul style="list-style-type: none"> EIEPan jasotako neurriak ezarrita, kalkulatzan da 2020an BEG emisioak % 29,9 murriztuko direla 2007 urtearekin alderatuta. EIEP eremuko BEG emisioaren foku nagusia garraio sektorea da (% 57,9), eta atzetik jarraitzen diote bizitegi sektoreak (% 17,1) eta hondakinen sektoreak (% 12,4). 	
	Sentsibilizazioa eta partaidetza		<ul style="list-style-type: none"> Argiteria publikoa da arduradun nagusia 2010eko udal emisioen kopuruan (% 44), udal ekipamenduak (% 40) atzetik direla eta udal ibilgailuak, baina BEG emisioen sorreran udalaren ekarpena ez da garrantzizkoa (% 1,3). Bai Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planak eta bai II. PAL agiriak balioko dute BEG emisioak murrizteko. Klima aldaketaren ondorioz udalerrri mailan sortu izan litezkeen ondorioen ebaluaketarik ez da egin. Udalak ez dauka Klima Aldaketaren Aurka Borrokatzeko Planik. Tradiziozko Zuhaitz Egunaz gain, bestelako neurriak ere hartu beharko lirakeke CO2 emisioen konpentsazioak areagotzeko. Azkeneko urteetan, Mugikortasun Iraunkorraren Europako Astea egin izan da, gida efizienterako ikastaroak antolatu dira eta GAP programan parte hartu da (EAEko beste 81 udalerrirekin batera). Udalak 2010ean ingurumen alorrean ohitura onak abian jartzeko eskuliburu bat argitaratu zuen klima aldaketaren aurka jarduteko. 	

				<ul style="list-style-type: none"> • Urtero ezartzen joan diren neurriekin jarraitu. <p>KLIMA ALDAKETAREN ONDORIO POSIBLEEI ERANTZUN ETA PRESTATU.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klima aldaketak udalerrian sor ditzakeen inpaktu posibleak aztertu eta erantzuteko neurri multzo bat prestatu. • Klima aldaketaren ondorioak jasateko aukera gehien duten sektore ekonomiko eta naturalak identifikatu. <p>HERRITARREKIKO KOMUNIKAZIOA ETA PARTE-HARTZEA BULTZATU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sentsibilizazioa sustatu eta herritarren erantzukizuna areagotuko duten neurriak garatu. • Herritarrekin partekatu egungo planen nondik-norakoak (EIEP, HMIP) eta horien garapenean parte hartze aktiboa sustatu. <p>Udalaz gaindiko eskumena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basoak modu iraunkorrean kudeatzeko neurriak ezarri, karbonoari aurre egiteko beren gaitasun naturala areagotu dezaten.
--	--	--	--	---

The background is a solid light green color with faint, stylized floral and leaf patterns scattered across it. The patterns are darker shades of green and include various flower shapes and leaf clusters.

3. SENTSIBILIZAZIOA, PARTE HARTZEA ETA BARNE KOORDINAZIOA

SENTSIBILIZAZIOA, PARTE HARTZEA ETA BARNE KOORDINAZIOA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

KOMUNIKAZIOA, SENTSIBILIZAZIOA ETA HERRITARREN PARTE HARTZEA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Komunikazioa		<ul style="list-style-type: none"> • Irungo Udalak hainbat komunikabide erabiltzen ditu herritarrengana iristeko: udal web orria, Irun 7 egun buletin digitala, aldizkaria paperean bi hizkuntzatan, informazio panel elektronikoak eta abar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasun prozesuen emaitzen komunikazioa hobetu eta daudenak mantendu.
	Sentsibilizazioa		<ul style="list-style-type: none"> • "Irun Berdea" udal web orrian bada atal berezi bat Irungo Agenda 21en inguruan, eta bertan jasotzen dira, gainera, tokiko iraunkortasunarekin loturiko beste esparru batzuk ere, esate baterako Eskolako Agenda 21, EIEP, HMIP, ... • Tokiko Agenda 21en jarraipenaren emaitzak argitaratzen dira: Tokiko Ekintza Planaren ebaluazioaren, Iraunkortasun Adierazleen kalkularen txostenak... 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekimenak aztertu sentsibilizazio kanpainen parte hartzaile gehiago erakar ditzaten.
	Parte hartze kultura eta parte hartzeko tresnak		<ul style="list-style-type: none"> • Udalak badu, Bidasoa Biziriken bidez, Erabat behatokia (Bidasoako Hiri Behatokia), informazio sozioekonomikoarekin eta ingurumen informazioarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beharreko bideak jarri Tokiko Agenda 21eko 2. Ekintza Plana prestatzeko prozesuan herritarrek parte hartze handiagoa izan dezaten.
	Elkarte ehuna		<ul style="list-style-type: none"> • Udaltalderen fasean (Bidasoa Biziriken bidez), nahiz udal moduan, sentsibilizazio eta komunikazio ekintza ugari garatu dira eta garatzen ari dira garapen iraunkorarekin loturik (Aste Berdea, Mugikortasun Europarraren Europako Astea eta abar). • 2004/2005 ikasturteaz geroztik Udala eta Irungo hainbat ikastetxe parte hartzen ari dira Eskolako Agenda 21 hezkuntza programan. 2012/13 ikasturtean 10 ikastetxe ari dira parte hartzen eta 5.300 bat ikasle. • Eskolako Agenda 21 ekimenaren esparruan, ikasturtea bukatzean informazio buletina argitaratzen da, eta haren edukien artean azpimarratzekoak dira hezkuntza komunitateak hartutako konpromisoak eta udal arduradunei aurkeztutako proposamenak. • "Eskola Bidea" ekimena 2010. urtean jarri zen abian, baina interesgarria izango litzateke zabaltzea eta ikastetxe gehiagok parte hartzea. • Irungo Udalak badu parte hartzeko berariazko arloa. Ez dago Parte hartze Araudi orokorrik, baina badu Udal Arloko Kontseiluen Araudia eta Kontseilu bakoitzak ere badu bere Araudia. • Ez dago Tokiko Agenda 21 modu espezifikoan lantzeko herritarren parte hartze organorik edo fororik. Interesgarria izango litzateke organo eta kontseilu desberdinetan hierarkia bat ezartzea parte hartze sarea modu eraginkorragoan egituratu ahal izateko. • Irunen guztira 127 elkarte daude erregistraturik, hauxe da, 2 elkarte inguru 1.000 biztanleko, Gipuzkoako batez bestekoaren oso azpitik horrenbestez (7´3). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tokiko Agenda 21eko 2. Ekintza Plana onartutakoan, beharreko bideak jarri herritarrek plan horren jarraipena egiteko aukera izan dezaten. • Irun 21 Kontseilua suspertu • Dauden parte hartze organoak egituratu, zeharkakotasuna bultzatzeko eta Tokiko Agenda 21eko iraunkortasun helburuak lortu ahal izateko. • Udal elkarte ehuna hobetu (pizgarri eta abarren bidez sustatu). • "Eskola Bidea" ekimena zabaldu bideragarria den Irungo ikastetxeetara. • Eskolako Agenda 21 programari udal laguntza ematen jarraitu.

SENTSIBILIZAZIOA, PARTE HARTZEA ETA BARNE KOORDINAZIOA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

BARNE KOORDINAZIOA ETA ZEHARKAKOTASUNA	AZPI-EREMUAK	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Koordinazioa eta barne komunikazioa		<ul style="list-style-type: none"> • Bada Agenda 21en Jarraipena egiteko Batzordea (2005ean sortua). Batzorde hori 2012an bildu da azken aldiz Tokiko Ekintza Planaren egoera eta haren berrikuste prozesua ezagutzeko. 	<p>Udal eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udal arduradun teknikoak eta politikoak inplikatu, eta baita eskualdeko erakundeak ere 2. Ekintza Plana prestatzeko prozesuan. • 2. Ekintza Planak jasoko dituen ekintzak gauzatu eta jarraitzeko arduradun teknikoak eta politikoak definitu eta zehaztu. • Tokiko Agenda 21en Batzorde Teknikoa modu formalean osatu. • Tokiko Agenda 21en Batzorde Teknikorako eta Jarraipen Batzorderako jarraipen eta koordinazio bileren egutegia finkatu. • Tokiko Agenda 21en ebaluazio eta jarraipen programetan parte hartzen jarraitu (Ekintza Planaren ebaluazioa eta Iraunkortasun Adierazleen kalkulua). • Planarekin eta udal aurrekontuekin loturiko ekintzen programazioaren artean koordinazioa hobetu. • Ekintza Planaren ebaluazioaren emaitzen komunikazioarekin eta adierazleen kalkuluarekin jarraitu • Barne parte hartzerako eta herritarrek parte hartzeko bideen koordinazioa bultzatu 2. Ekintza Plana prestatu eta jarraipena egiteko. • Toki administrazioko eta udalerrinari zerbitzua ematen dioten eskualdeko erakundeetako langileen prestakuntza eta sentsibilizazioa inplementatu. • Tokiko Agenda 21en prozesuaren eta emaitzen barne komunikazioa hobetu. <p>Udalaz gaindiko eskumena</p>
	Tokiko Agenda 21 kudeatzeko ereduaren ezarpena		<ul style="list-style-type: none"> • Bada Tokiko Agenda 21en Udal Batzorde Teknikoa, formalki osatua ez badago ere. • Irungo Iraunkortasunerako I. Ekintza Planak modu aski berdinean jasotzen ditu hiru esparru nagusiak (ingurumena, gizarte esparrua eta esparru ekonomikoa), ingurumenaren alorrean egiten diren ekintzen bolumena gainerakoetan egiten dena baino handiagoa bada ere. 	
	Baliabide teknikoak		<ul style="list-style-type: none"> • Nagusiki toki administrazioak du ekintzak bideratzeko erantzukizuna. • 2012rako gauzatze maila handiena duten ildo estrategikoak Lurzoruaren Kontsumoarekin (% 73), Mugikortasunarekin eta Irisgarritasunarekin (% 60) loturikoak dira. 	
	Lidergo politikoa		<ul style="list-style-type: none"> • Aitzitik, I. Planetik gutxien garatu diren esparruak Ingurumen Kudeaketa (% 38) eta Merkantzien Garraioaren Inpaktua (% 38) dira. • Seigarren ezarpen urtean (2012) Irungo Ekintza Plana % 53an gauzatu da, aski maila txikia Udalsarea 21ek ezarritako helburuari begira (% 70,5) 	
	Udal kudeaketaren planifikazioa eta programazioa		<ul style="list-style-type: none"> • Handia da arlo eta erakunde desberdinek Planaren ebaluazio prozesuan duten inplikazio maila, eta azpimarratzekoa da inplikaturiko eragileen kopurua (15 lagun). • Irungo I. Ekintza Plana kudeatzeko tresnaren (Mugi 21) erabilera, iraunkortasun adierazleen ebaluazio eta kalkulu prozesura mugatzen da batik bat, eta ez ekintzen programaziora. • Tokiko Agenda 21i dagokionean, hobetu daiteke barne komunikazioa. • Udalak hiru Ingurumen teknikari ditu, eta horietako bat arduratzen da, beste gauza batzuen artean, Tokiko Agenda 21 lantzeaz. • Interesgarria izango litzateke Tokiko Agenda 21en prozesuaren kudeaketa eta jarraipena Batzorde Teknikora eta Tokiko Agenda 21en Jarraipen Batzordera eramatea. 	

				<ul style="list-style-type: none"> • Gipuzkoako Foru Aldundiak eta Udalsarea 21ek eskainitako Tokiko Agenda 21en ebaluazio eta jarraipenerako programa hirugarren hiruilekora aurreratu, ekintzen programazioaren eta udal aurrekontuan arteko koordinazioa hobetu ahal izateko.
--	--	--	--	---

The background is a solid light green color with various floral and leaf patterns in a slightly darker shade of green. The patterns include large daisy-like flowers, smaller star-shaped flowers, and clusters of leaves, all arranged in a decorative, non-repeating manner.

4. GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA

GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

	AZPI-ESPARRUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
BIZTANLEAK	Lurralde esparrua eta testuingurua		<ul style="list-style-type: none"> • Irun Donostialdea-Behe Bidasoa Eremu Funtzionalean dago, haren ekialdeko muturrean, eta 400.000 lagun inguru bizi dira eremu horretan. Udalerriak, 2012. urte amaieran, 61.502 biztanle zituen, hauxe da, lurraldeko guztizkoaren % 15 inguru. Biztanleriaren dentsitatea da 1.414,2 biz./km²-ko, Gipuzkoako batez bestekoa baino lau aldiz handiagoa horrenbestez (354,9 biz./km²-ko). Behe Bidasoa eskualdearen barnean dago, Irunek eta Hondarribiak osatutako eskualdea, eta Irunen bizi dira eskualdeko guztizko biztanleen % 78,5. Irungo biztanleria kopuruak etengabe gora egin du 1900. urteaz geroztik. Ordu hartan 9.912 biztanle zituen, eta 1960 eta 1980 arteko urteetan izan zuen hazkunderik handiena, % 179 handitu baitzen biztanleen kopurua. Azken 30 urteetan pixkanaka gora egin du, 1981. urtean zituen 53.334 biztanletik gaur egun 2013. urtean dituen 61.502 biztanlera iritsi arte. % 12.2ko hazkundera izan du horrenbestez, 2006. urtea izanik kopuru altuenetakoa izan zuen urtea, 60.331 biztanle izatera iritsi baitzen orduan. 	<p>Udal eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gainerako gaikako fitxetan jaso dira herritarrekin loturiko lehentasunezko esparruak (etxebizitza, gizarte ongizatea, ...)
	Biztanleriaren bilakaera		<ul style="list-style-type: none"> • Irunek bere inguruko industria garatuko gizartearen antzeko biztanleria piramidea ageri du, eta 25 eta 45 urte artekoak dira biztanleen % 31. EENren 2011ko datuen arabera, biztanleen % 18k 65 urtetik gora ditu, Gipuzkoakoaren eta EAEn antzeko kopurua horrenbestez, % 19 inguru baitira horietan. 1991. urtean biztanleria multzo horrek berak guztizkoaren % 12 hartzen zuen, eta horrenbestez, garbi dago gizartea pixkanaka-pixkanaka zahartzen ari dela Irunen ere. 20 urtetik beherako biztanleriak ere Gipuzkoakoen eta EAEn antzeko kopuruak ageri ditu, % 18 inguru kasu guztietan, 2011ko erroldaren arabera. Kopuru horrek nabarmen behera egin du azken 30 urteetan, 1991. urtean % 27koa baitzen ehunekoa. Joera egiaz kezagarria adierazten dute datu horiek, eta ez bada zuzentzen, biztanleria zaharra izango dugu pixkanaka-pixkanaka, belaunaldi aldaketarik gabe. 	<p>Udalaz gaindiko eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez dira identifikatu
	Egitura demografikoa		<ul style="list-style-type: none"> • Irunek bere inguruko industria garatuko gizartearen antzeko biztanleria piramidea ageri du, eta 25 eta 45 urte artekoak dira biztanleen % 31. EENren 2011ko datuen arabera, biztanleen % 18k 65 urtetik gora ditu, Gipuzkoakoaren eta EAEn antzeko kopurua horrenbestez, % 19 inguru baitira horietan. 1991. urtean biztanleria multzo horrek berak guztizkoaren % 12 hartzen zuen, eta horrenbestez, garbi dago gizartea pixkanaka-pixkanaka zahartzen ari dela Irunen ere. 20 urtetik beherako biztanleriak ere Gipuzkoakoen eta EAEn antzeko kopuruak ageri ditu, % 18 inguru kasu guztietan, 2011ko erroldaren arabera. Kopuru horrek nabarmen behera egin du azken 30 urteetan, 1991. urtean % 27koa baitzen ehunekoa. Joera egiaz kezagarria adierazten dute datu horiek, eta ez bada zuzentzen, biztanleria zaharra izango dugu pixkanaka-pixkanaka, belaunaldi aldaketarik gabe. 	<p>Udalaz gaindiko eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez dira identifikatu
	Mugimendu naturala eta migraziozkoa		<ul style="list-style-type: none"> • Irunek bere inguruko industria garatuko gizartearen antzeko biztanleria piramidea ageri du, eta 25 eta 45 urte artekoak dira biztanleen % 31. EENren 2011ko datuen arabera, biztanleen % 18k 65 urtetik gora ditu, Gipuzkoakoaren eta EAEn antzeko kopurua horrenbestez, % 19 inguru baitira horietan. 1991. urtean biztanleria multzo horrek berak guztizkoaren % 12 hartzen zuen, eta horrenbestez, garbi dago gizartea pixkanaka-pixkanaka zahartzen ari dela Irunen ere. 20 urtetik beherako biztanleriak ere Gipuzkoakoen eta EAEn antzeko kopuruak ageri ditu, % 18 inguru kasu guztietan, 2011ko erroldaren arabera. Kopuru horrek nabarmen behera egin du azken 30 urteetan, 1991. urtean % 27koa baitzen ehunekoa. Joera egiaz kezagarria adierazten dute datu horiek, eta ez bada zuzentzen, biztanleria zaharra izango dugu pixkanaka-pixkanaka, belaunaldi aldaketarik gabe. 	<p>Udalaz gaindiko eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez dira identifikatu
	Biztanleriaren lurralde banaketa		<ul style="list-style-type: none"> • Azken 9 urteetako datuen arabera, positiboa izan da hazkunde begetatiboaren tasa (jaiotakoen eta hildakoen arteko aldea). Azkenekoa, 2011koa, 1,70ekoa izan da 1.000 biztanleko. Atzerriko biztanle etorkinen saldoak etengabe gora egin du 2003. urteaz geroztik, % 2,92koa zen orduan, eta % 8,49koa izan da 2012an, Gipuzkoakoa (% 6,47) eta EAEnkoa (% 6,92) baino handiagoa horrenbestez. • Hirigunean biltzen da biztanleriaren % 98, eta Lapitze, Anaka eta Artia dira biztanleria kopuru handiena duten auzoak, biztanleen % 33, hain zuzen ere. Era berean, Alde Zaharrean, Pinudin eta San Migelen biltzen da dentsitate handiena. 	<p>Udalaz gaindiko eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez dira identifikatu

GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

EKONOMIA GARAPENA ETA LAN MERKATUA	AZPI-ESPARRUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Eredu ekonomikoa		<ul style="list-style-type: none"> •EUSTATEN azken datuen arabera, 2011n 21-851 lagun ari ziren lanean 6.152 establezimendutan. 2008. urtetik aurrera, bi datu horiek behera egin dute, lehenengoa % 13.7 jaitsi baita eta bigarrena, berriz, % 15. Establezimendu bakoitzeko 3,5 langileko kopurua egonkor mantendu da azken bost urteetan. Kopuru hori Gipuzkoakoa baino nabarmen txikiagoa da, 2011n establezimendu bakoitzeko 4,6koa izan baitzen han. 	<p>Udal eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> •Irunek duen kokaleku pribilegiatuaz baliatu negozio jardura berriak bultzatzeko eta garapen sozio-ekonomiko berria ahalbideratzeko. •Gizarte eragileen, enpresen eta Udalaren artean lankidetzak dinamikak sortuko dituzten ekintzak bultzatzen jarraitu udalerraren garapen sozioekonomikorako, berrikuntza eta lehiakortasuna hobetzeko ekimenak bultzatuz. •Udalerrria merkataritza mailan suspertzeko ekintzak lagundu eta bultzatu. •Turismo jarduerak bultzatu udalerrriko eta inguruko baliabideak aprobetxatuz, aisialdi eta natur jarduerari balio handiagoa emanaz. <p>Udalaz gaidiko eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> •Bidasoa Biziriken bidez koordinatu eskualde mailan proiektu ekonomikoak eta enplegua bultzatzekoak bideratzeko, etorkizunerako proiektzioa duten jarduerak sustatuz.
	Lehen sektorea		<ul style="list-style-type: none"> •Zerbitzuen sektoreak eramaten du Irungo establezimenduen zatirik handiena, gaur egun (2011) gutzizkoaren % 77 hartzen baitu, 4.721 establezimendurekin. •Enpresen sorkuntzan izandako bilakaerak balio negatiboak ditu azken 3 urteetan, eta -2,77 (2009), -8,45 (2010) eta -6,77 (2011) izan da 1.000 biztanleko saldo garbia. 	
	Bigarren sektorea		<p>Gaur egungo egoera ekonomikoa aintzat hartuta, seguru asko epe laburrera murrizten joango dira establezimenduen kopurua nahiz langileen kopurua.</p> <ul style="list-style-type: none"> •2008. urtean, Irungo BPG per cápita 26.291 €-koa zen, hauxe da, Gipuzkoakoa baino % 17,7 gutxiago (31.951 €). BPGaren urteko metatze-hazkundearen tasak, azken bost urteetan, % 5,19ko hazkundera izan du, eta Gipuzkoakoa baino % 36 txikiagoa da (% 8,11). 	
	Zerbitzuen sektorea		<p>UDALMAPen azken datuen arabera, 2009. urtekoak horiek, 17.546 €-koa zen gutzizko errenta pertsonala, eta % 59,5 gora egin zuen 2001. urteaz geroztik, urte hartan 11.001 €-koa izan baitzen.</p> <p>Errenta pertsonala 2001. urtean 9.517 €-koa izatetik 15.256 €-koa izatera pasa zen 2009. urtean. Lanetik etorritako errenta pertsonalaren ehunekoa (gutzizko errenta pertsonalaren %) 4,7 puntu jaitsi da 2001. urtetik, orduan % 66,71koa baitzen, 2009. urtera, % 61,98koa.</p>	
	Turismo eta ostalaritza sektorea		<ul style="list-style-type: none"> •Oso urria da lehenengo sektorearen jardura (Balio Erantsi Gordinaren % 0,21) 2008an eta Gipuzkoakoaren % 50era ere ez da iristen (% 0,60). Nolanahi ere, egonkor mantendu da 2000. urtetik, orduan % 0,20koa izan baitzen. Sektorean sortutako enpleguak ez du garrantzizko kopururik erakusten udalerrian. 2010. urtean % 0,39koa izan zen sektoreka sortutako gutzizko enpleguari zegokionean eta esan behar da ehuneko txikiena dela 2001. urteaz geroztik, orduan % 1,05koa izan baitzen. 	
	Enplegua eta lan merkatua		<ul style="list-style-type: none"> •EUSTATEN 2011ko datuen arabera, 1.431 establezimendu daude bigarren sektorean, hauxe da, gutzizkoaren % 23,2 eta 6.006 lagun ari dira horretan lanean, biztanleria okupatuaren % 25,5 horrenbestez Irunen. 2008. urtean 1.936 establezimendu zeuden sektorean, eta horrenbestez, beren jardura bertan behera utzi dute 505 enpresak, eta horren arabera % 26ko jaitsiera izan du. Establezimenduen batez besteko tamaina 10,83 langilekoa izan da 2011. urtean eta kopuru egonkorretan mantendu da 2003. urteaz geroztik, orduan 10,54 izan baitzen. Horrek guztiak sektorearen atomizazioa erakusten du eta 	

		<p>oso tamaina txikia duela langileen kopuruari dagokionean (Enpresa Txiki eta Ertainak).</p> <p>Balio Erantsi Gordinaren % 28 hartzen du sektoreak (2008. urtea), eta Irungo ekonomian eragina galtzeko bidea ageri du joerak, 2000. urtetik (orduan % 29,3koa izan zen haren ekarpena) 1,3 puntu jaitsi baita. Sektorean sortutako enplegua guztizkoaren % 32,89koa izan zen 2001. urtean eta data horretatik aurrera pixkanaka-pixkanaka behera egin du, 2011. urtean % 27,5 izatera iritsi arte.</p> <p>Sektore honetan langabeziaren kopuruak % -3,5 behera egin dute 2011ko maiatzetik (1.479 enplegu eskatzaile) 2012ko maiatzera arteko denboraldian (1.426 enplegu eskatzaile). Aipaturiko datu horiek erakusten dute sektoreak eragina galdu duela hiriko jarduera ekonomikoan.</p> <p>•Zerbitzuen sektoreak hartzen du Irungo establezimenduen guztizkoaren zatirik handiena, guztizkoaren % 76,6 hain zuzen ere, 4.721 enpresa kontabilizatu ziren 2011n eta 15.845 laguni ematen dio lana (biztanleria okupatuaren % 73 hartzen du). 2008. urteaz geroztik, % 10,5 behera egin du establezimenduen kopuruak. Sektorean eragin handiena duen jarduera adarra Merkataritza, Garraioa eta Ostalaritza da, adar horretan biltzen baitira establezimenduen % 58 eta sortzen dituen enpleguen % (2011ko datuak).</p> <p>Zerbitzuen sektorearen Balio Erantsi Gordinak (2008. urtean), % 71,82 hartzen zuen Irungo ekonomian (bilakaera positiboa izan du, 2000. urteaz geroztik pixka bat gora egin baitu, ekarpena % 70,50ekoa izanik orduan, 1,3 puntu positibo horrenbestez).</p> <p>2012ko maiatzean erregistraturiko langabezia kopuruan 4.042 lagun kontatu ziren, 2011ko hilabete berean erregistraturiko kopuruak baino pixka bat gutxiago horrenbestez (% -1,3), orduan 4.049 enplegu eskatzaile baitzeuden sektorean.</p> <p>•Irunek turismo erakargarri asko ditu eta azken hamarkada hauetan dibertsifikatzen joan dira. Gaur egun baliabide eskaintza handia du eta esan daiteke hazkunde gaitasun handia duela sektore honek. Gaur egun honako hauetan egiten da batik bat turismo eskaintza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Azoka eta Kongresuen turismoa. FICOBArekin Gipuzkoako Erakustazoka gisa 2011. urtean 110 ekitaldi egin ziren bertan eta 115.000 bisitari izan zituen. Emandako ostaturik, berriz, 9.300 inguru izan ziren. ➤ Natur turismoa. Balio handiko aktiboak daude arlo honetan, Plaiiaundiko Parke Ekologikoa eta Aiako Harria Parke Naturala, besteak beste. ➤ Kultur turismoa. Besteak beste, aipatzekoak dira Santiago Bidea hiritik pasatzean, Irun erromatarren garaiko finkamendu gisa Oiasso hiriaren inguruan (Erromanizazio Museoa, Santa Elena ermita eta abar), eta beste hainbat, erlijio-arkitektura-historia mailan interesa dutenak, esate baterako, Junkal eliza, San Martzial, Arbelaitz Jauregia, Urdanibia Jauregia, Irugurutzetako labeak eta abar. <p>•Hoteletan ostatu hartzen duten bezeroen jatorriari dagokionean (eskualde mailan kontatua 2010. urtean), % 65 Estatuko gainerakokoak dira eta % 35, berriz, lurralde atzerritarretakoak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Behemendi landa garapenerako elkartarekin batera, ekimenak eta proiektuak aurrera eraman udalerrian dagoen lehen sektoreari laguntzeko. • Behemendi Landa Garapenerako Elkartarekin eta Bidasoa Bizirikekin batera, ekimenak eta programak aurrera eraman enpresen eta enpleguaren sorrera bultzatzeko lehen sektorearekin loturik.
--	--	---	---

GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

ONGIZATEA ETA GIZARTERATZEA	AZPI-ESPARRUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Arazo soziala		<ul style="list-style-type: none"> • Mendekotasun demografikoaren indizea (0 – 19 urte arteko pertsonak edo 65 urtetik gorakoak 20 – 64 urte arteko dagokienean %etan) % 60,05koa da, eta Gipuzkoako batez bestekoa, berriz, % 58,97koa. 	<p>Udal eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gizarte-bazterketa arriskuan dauden kolektiboak gehiago babesteko programak eta esku hartzeak indartu eta areagotu. • Herritarren parte hartzea maila handiagoetara zabaldu gizarte izaerako Tokiko Planetan (Berdintasuna, Droga-mendekotasuna, Immigrazioa eta abar) herritarrek parte har dezaten eta ardura izan dezaten Irungo arazo sozialetan. • Gizarte izaerako elkarrekin sustatu eta bultzatu, herritarren aktibo handia osatzen baitu horrek erantzukizun maila handiarekin. • Prebentzio neurriak bultzatu hiriko gazteei begira, drogen kontsumoa, eskola porrota, delinkuentzia eta familia arazoak murriztu ahal izateko. • Herritarrekiko informazio eta kontzientziazio maila handitu eta bizitu, genero indarkeriaren aurrean "0 tolerantzia" duen udalerrria izan dadin Irun. • Internet zerbitzuaren
	Zerbitzu eta ekipamendu sozialak		<ul style="list-style-type: none"> • Batik bat krisi ekonomikoaren eraginez eta langabeziak gora egin izateagatik, azken urteetan pobrezia mailek gora egin dute hirian. Horrenbestez, gora egin du halaber, besteak beste, izaera sozialeko laguntzak jasotzen dituzten familien kopuruak. Diru-sarreraren Berme Errenta jasotzen duten bizikidetzak unitateei erreparatzen badiegu, Irungo Udalaren Tokiko Iraunkortasun Adierazlearen 2012ko Txostenean jasotakoaren arabera, 2011n hirian guztira bizi diren familien % 6,4k jasotzen zuten laguntza hori. Gizarte Larrialdietako Laguntzei dagokienean, arestian aipaturiko txosten horretan jasotako datuen arabera, Irungo familien % 1,2k jasotzen zuen diru-laguntza hori (aipatzekoa da 2012an 321 familia izan zirela GLLen onuradun -aurreko urtean baino 37 familia gehiago-, eta eskaera kopuruak ere gora egin zuela, 2011n 400 eskaera izatetik 420 eskaera izatera 2012an). 	
	Udalaren gastu ekonomikoa Gizarte Zerbitzuetan eta elkartzunezko jardueretan		<ul style="list-style-type: none"> • Krisi ekonomikoaren ondorioz, gora egin du langabezia dauden biztanleen kopuruak, nabarmen gora egin ere azken lau urteetan, eta horrek eragin handiagoa izan du emakumeengan. Hala bada, LANBIDEn erregistraturiko biztanleen kopurua 2004an % 5,7 izatetik % 13 izatera pasa da 2012an. Aipaturiko urte horietan, langabezia bulegoan izena emana duten emakumeen kopurua % 7,3 izatetik % 14,2 izatera pasa da, eta gizonak, berriz, % 4,1 izatetik % 11 izatera. 	
	Politika sozial espezifikokoak		<ul style="list-style-type: none"> • Biztanle atzeritarren kopuruak nabarmen gora egin du azken urteetan. Izan ere, 2003an biztanleriaren % 2,92 hartzen zuen eta guztizko biztanleriaren % 8,49 izatera pasa da 2012. urtean. Gipuzkoan, nabarmen txikiagoa izan da biztanle etorkinen kopuruaren hazkundera, guztizko biztanleriaren % 6,47 baitziren 2012. urtean. Etorkin horien ia % 70 Europako Batasunetik kanpoko lurraldeetakoak ziren. Irunen (2012. urtean) komunitatetik kanpoko lurraldeetatik etorritako familiak izan ziren Gizarte Larrialdiko Laguntzen pertsona/familia onuradunen % 36,45. 	
	Berdintasun egoera emakumeen eta gizonen artean lan esparruan		<ul style="list-style-type: none"> • Hiriak zenbait gizarte zerbitzu eta ekipamendu ditu Irungo Udaleko Gizarte Ongizate, Hezkuntza eta Gazteria Arlotik garatu eta koordinatzen direnak. Hainbat lan esparrutan bideratzen da Arlo honen lana: Zerbitzu Orokorrak, Adineko Pertsonak, Gazteria, Berdintasuna eta Immigrazioa. Gizarte zerbitzuak behar bezala bideratu eta emateko, Irunen ekipamendu batzuk daude behar bezala egokituak pertsona edo kolektibo erabiltzaileentzako (ezintasuna duten pertsonak, adineko pertsonak, gizarte larrialdian dauden pertsonak eta abar). 	
	Berdintasun egoera emakumeen eta gizonen artean udal esparruan		<ul style="list-style-type: none"> • Irungo Udalak azken urteetan gizarte politika alorreko jardueretarako erabili du udal aurrekontuaren % 11 inguru. Era berean, garapenean laguntzeko kopuruak, 2012. 	
	Genero berdintasun politikak			

Herritarren segurtasuna		urtean izan ezik, orduan nabarmen behera egin baitzuen (udal aurrekontuaren % 0,46 izan zen), udal aurrekontuaren % 0,9ra iritsi dira azken urteetan (2013 barne), eta horrek esan nahi du udalerrak interes handia duela lankidetzarako eta garapenerako proiektuei begira , inguruko altuenen artean baitago.	<p>egungo doaneko esparruak pixkanaka-pixkanaka handitu WiFi sare hari-gabeen bidez.</p> <p>Udalaz gaindiko eskumena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidasoa Biziriken bidez gizarte eta lankidetzaren proiektuak garatu, eskualdean balio sozial handiko jarduerak bultzatu ahal izateko. • Udalaz gaindiko eskumeneko programak eta esku hartzeak zabaldu eta indartu Irungo gizarte zerbitzuen esparruan. • Arbesen zaharren egoitza abian jartzeko beharrezko jarduerak aurrera eramanez.
Gizarte kohesioa		<ul style="list-style-type: none"> • Irunen hainbat ekimen bideratzen dira gizarteratzea bultzatzeko. Ekimen horietan guztiz aintzat hartzen da kolektibo jakin batzuetarako, etorkinak eta ezintasunak dituzten pertsonak, esate baterako, aukera berdintasunaren ikuspegia. • Lan eremuan, emakumeek desberdintasuna jasan behar izan dute historian zehar, eta emakumeen langabezia tasa 3 - 4 puntu portzentual handiagoa izan da gizonena baino. 2012. urtean % 14,2koa zen enplegu eskatzaile gisa izena emana zuten emakumeen ehunekoa; gizonena, berriz, % 11koa. Egoera berdina ikusiko dugu Irunen bizi diren pertsonen Gizarte Segurantzarekiko afiliazio tasari erreparatzen badiogu. Hala bada, 2010. urtean emakumeak % 38,48 osatzen zuten eta gizonak, berriz, % 51,31. 	
Gizalegea		<ul style="list-style-type: none"> • Gizarte Ongizate, Hezkuntza eta Gazteria Arlotik gizonen eta emakumeen arteko berdintasunarekin loturiko jarduerak sustatzen eta garatzen dira, berdintasunaren arloan politika integralean oinarriturik (politika hori islatu da Udalak bultzatutako berdintasun planetan -gaur egun amaitzen ari da III. Berdintasun Planaren prestaketa-). 	
Osasun ekipamenduak eta efektiboak		<ul style="list-style-type: none"> • Delituen indizeak (1.000 biztanleko) pixka bat behera egin du azken lau urte hauetan, 2009an 45,75 izatetik (orduan izan zen hamarkadako handiena), 1.000 biztanleko 42,88 delitu izatera pasa baitzen 2012an. Hala ere, urte berean Gipuzkoan izandako datuak baino 9 puntu portzentual handiagoa da azken kopuru hori. Bestalde, 1.000 biztanleko udaltzain kopurua 1,49koa izan zen 2009an (Udalmapen azken kontabilizazioa), Gipuzkoaren antzera. Trafiko istripuen kopuruak behera egin du azken 3 urteetan, 1.000 biztanleko 13,02 istripu izatetik 2010ean 1.000 biztanleko 8,78 izatera pasa baita 2012an (Gipuzkoako batez bestekoa baino hobea da datu hori). Ihobek 2008an egindako Udal Ekobarometroak islatzen du galdetutako pertsonen % 81ek esan zutela pozik edo oso pozik zeudela hirian segurtasun pertsonalari zegokionean. 	
IKTak eta Telekomunikazioak erabiltzeko aukera		<ul style="list-style-type: none"> • Ikerfel taldeak Irungo Udalarentzat egindako inkestan (2008), islatzen da galdetutako pertsonen % 75 pozik edo oso pozik daudela Irungo bizi-kalitatearekin eta % 38ren iritziz, bizi-kalitatea dezente edo asko hobetu da azken lau urteetan. Era berean, Udal Ekobarometroaren 2008ko inkesten emaitzek erakusten dute herritarren % 84 pozik edo oso pozik daudela Irunekin, gizarte harremanak garatzeko leku gisa. 	
IKTen erabilera sustatzea		<ul style="list-style-type: none"> • Eusko Jaurlaritzaren zaugarritasunaren inguruko azterketaren (Tecnaliak 2012an egina) datuek erakusten dute Irungo biztanleen % 14 kexu dela beren auzoan bandalismoa dagoelako. 	
Posta zerbitzuak		<ul style="list-style-type: none"> • Hirian osasunaren alorrean ematen diren zerbitzu publikoak arrazoizkotzat har daitezke. Gaur egun honako osasun ekipamendu hauek ditu Irunek: Bidasoako Eskualdeko Ospitalea, Irun-Erdialdeko Osasun Zentroa eta Dunboako Osasun Zentroa. Bestalde, hirian 24 farmazia daude auzo desberdinetan banatuak. Ihobek egindako 2008ko Udal Ekobarometroaren arabera, biztanleen % 84 pozik edo oso pozik dago hiriko gizarte eta 	
Banku bulegoak			

			<p>osasu zerbitzuen hornidurarekin eta kalitatearekin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udala eta udalaren titularitateko elkarte publikoak azken urte hauetan esku hartze ugari egiten ari dira hirian Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologien erabilera bultzatzeko (sarrera publikoa Interneten WiFi teknologia hari-gabearen bidez, udal tramiteak Udalaren eta Txingudiko Zerbitzuen eta abarren egoitza elektronikoaren bidez). Aipatzekoa da Irungo Udala nota hobereana lortu zuten udaletako bat izan zela EUDELeK 2012an egindako "Euskal udaletako berrikuntzari buruzko diagnostikoan", oro har 4,04ko emaitza lortu baitzuen 5etik. • Udalmapen jasotako azken datuen arabera, udalerrian 10.000 biztanleko 0,33 Posta bulego zeuden 2010. urtean. Datu horrek egonkor jarraitu du 2006. urtetik. <ul style="list-style-type: none"> • Irunen, 2003. urteaz geroztik lehenengo aldiz, murriztu egin da banku bulegoen kopurua, orduan 5,60 bulego baitzeuden 10.000 biztanleko eta kopuru horrek gora egin zuen urtetik urtera 2011ra bitarte, 10.000 biztanleko 5,57 bulego baitzeuden urte hartan. Gipuzkoako batez bestekoa baino nabarmen txikiagoa da kopuru hori, data horretan bertan 10.000 biztanleko 8,14 bulego baitzeuden (Udalmapetik ateratako datuak). 	
--	--	--	---	--

GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

HEZKUNTZA

HEZKUNTZA, EUSKARA, KULTURA ETA KIROLA	AZPI-EREMUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
	Hezkuntza eskaintza		<ul style="list-style-type: none"> Hezkuntza eskaintza handia du Irunek: 8 haurtzaindegi eta haur eskola, 11 ikastetxe haur hezkuntzarekin, 11 lehen hezkuntzarekin, 8 bigarren hezkuntzarekin eta 4 batxilergoa egiteko aukerarekin. Gainera, Erdi eta Goi Mailako Prestakuntza Zikloak egiteko ikastetxeak ere baditu, Hizkuntza Eskola Ofizialaz gainera. Horrenbestez, esan daiteke egokia dela hezkuntza eskaintza, 0-2 urte artekoen kasuan izan ezik, horretan hobetu baitaiteke. 	<ul style="list-style-type: none"> Hezkuntza mailari erreparatzen badiogu, 2012an gizonezkoen ehunekoa handiagoa da emakumezkoena baino lanbide hezkuntzan (% 62,2), bigarren hezkuntzako graduarekin (% 54,7) eta goi-mailako ikasketekin (% 50,3), aldiz emakume analfabeto gehiago dago (% 65,6), titulurik gabe (% 54,1), lehen mailako ikasketekin (% 54,3) eta erdi-goi mailako ikasketekin (% 75,7). 0 eta 2 urte arteko hezkuntza publikoaren eskaintza hobetzeko beharreko esku hartzeak aurrera eramane. D hizkuntza ereduko matrikulazioak bultzatu familiei zuzendutako kanpainen bidez. Helduen Hezkuntzan matrikulazioak murrizteko arrazoiak aztertu eta erantzuna eman, behar izanez gero.
	Hezkuntza eskaria		<ul style="list-style-type: none"> Irungo ikastetxeetan matrikulazioen kopuruak % 27,4 gora egin du azken hamarkadan. Aldiz, Helduen HezkuntzaK behera egin du 2008. urteaz geroztik, Gipuzkoan eta EAEn bezalaxe. Historikoki ikastetxe itunduek halako bi matrikulazio izan dituzte ikastetxe publikoek. 2012an banaketa hori % 32,9koa zen % 67,1en aurrean, joera askoz ere nabarmenagoa Gipuzkoan eta EAEn baino, horietan berdina baita banaketa. 	
	Eskaintza-eskaria balantzea		<ul style="list-style-type: none"> Hezkuntza mailari dagokionez, 2012an hezkuntza profesionala duten gizonezkoen portzentajea emakumezkoena baino handiagoa zen (% 62,2), bigarren hezkuntzan graduatuak (%54,7) eta goi mailako ikasketekin (%50,3). Aldez, ikasketa gabeko emakume gehiago dago (%65,5), lehen mailako ikasketekin (%54,3) eta erdi-goi mailako ikasketa duenak (%75,7) 	
	Herritarren hezkuntza emaitzak eta hezkuntza maila		<ul style="list-style-type: none"> Udal Ekobarometroak (IHOBE, 2008) erakusten du ikastetxe publikoetatik 300 metrora edo gutxiagora bizi direla biztanleen % 88, eta hori positibotzat hartzen da. Era berean, azterketa horretan galdetutako pertsonen % 71 pozik edo oso pozik zegoen hezkuntza ekipamenduen hornidurarekin eta irakaskuntzaren kalitatearekin. 2011n D hizkuntza eredia aukeratu zuten familia gehienek (% 48,6), baina EAEkoa (% 57,9) eta Gipuzkoakoa (% 72,2) baino nabarmen txikiagoa da ehuneko hori. Halaz ere, matrikulazio kopuruaren hazkundera handiagoa izan da D ereduan 2002tik 2011ra (% 66,7). HAPNaren Behin-behineko onarpenak ikastetxe berriak jaso ditu etorkizuneko eskaria estaltzeko Haur Hezkuntzan, Lehen Hezkuntzan, Bigarren Hezkuntzan eta unibertsitate mailan. Batxilergoan eta prestakuntza zikloetan 16 -18 urte artekoentzako egungo hornidura nahikoa dela ulertzen da. 	
EUSKARA				
AZPI-EREMUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK	
Euskalduntze maila		<ul style="list-style-type: none"> Irungo herritarren % 35,9 besterik ez dira euskaldunak, eta horrenbestez, inguruko udalerrietakoa (Hondarribia % 60) eta Gipuzkoakoa (% 53,2) baino nabarmen txikiagoa da euskalduntze maila, EAEkoaren antzekoa ordea (% 37,2). Immigrazioagatik eta mugatik 	<ul style="list-style-type: none"> Euskara ikasteko matrikulazioak bermatzeko beharreko neurriak hartu hiriko prestakuntza 	

	Ekipamenduak eta medioak		<p>gertu egoteagatik izango da hori.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 urtetik beherako euskaraz ez dakien ia inor ez badago ere, euskararen erabilera oso txikia da kalean eta etxeetan, EAEkoa (% 15,2) eta Gipuzkoakoa (% 30) baino txikiagoa azken hori. Aldiz, euskararen erabilera % 12 gora egin du udalerriko dendetan. 	<p>esparru guztietan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udal zerbitzuetan euskara bultzatu, herritarrekiko arretari dagokionean bereziki. • Euskarako Aholku Batzordearen jarduerekin jarraitu, parte hartze organo horrek bideratutako lana indartuz. • Udalak bultzatutako beka eta ekimenekin jarraitu, euskararen sustapena eta hizkuntza normalizazioa bultzatzeko.
	Udal politikak		<ul style="list-style-type: none"> • Irun Irutenek 2007an egindako azterketaren arabera, Irunen 20 biztanletik 1ek erabiltzen du euskara, eta horrek esan nahi du normalizaziotik urrun dagoela hizkuntzaren egoera. • Bestalde, Siadecoren azterketak (2008) erakusten du guraso gehienek (% 43) euskara maila txikia zutela eta % 30ek besterik ez maila ona edo oso ona. Gurasoen % 73-75en hizkuntza nagusia gaztelania da, 0-12 urte arteko haur eta neska-mutilen artean, berriz, % 53. 	
	Euskara udal jardueran		<ul style="list-style-type: none"> • Azterketa horrek berak erakusten du, gurasoen % 83ren iritziz, euskararen presentzia egokia zela ikastetxean. • Udalerrian 4 ekipamendu nagusi daude euskara ikasteko. AEKn eta Herri Jakintzan matrikulazioek % 11 eta % 14 gora egin duten bitartean 2006/07 - 2009/10 ikasturteetan, Udal Euskaltegian eta Hizkuntza Eskola Ofizialean % 8 eta % 17 behera egin dute. • Helduen alfabetatzea euskaraz (2005/2006) emakumezkoetan handiagoa izan da gizonezkoetan baino. Programa horietan parte hartzen dutenen adinari erreparatzen badiogu, ikusiko dugu 25 - 54 urte artekoak izan direla % 79. • Euskara sustatzen duten hainbat elkarte baldin badaude ere, Betti Gotti eta Irun Iruten dira legez osaturik dauden elkarteak. • Euskara Arloak (Euskararen erabilera Sustatzeko Plan Orokorren garapenaren arduraduna) hainbat ekimen bideratzen ditu hizkuntzaren ikaskuntza eta transmisioa bultzatzeko. • Euskara bultzatzeko udal ekimenen eta politiken inguruan zenbait eragilek duten pertzepzioari buruz Euskara Arloak egindako azterketa batek (2009/10), erakusten du hobekuntzak egiteko behar handia dagoela. 	
	Euskara eta kultura		<ul style="list-style-type: none"> • Bideratzen dituen ekimenez gainera, Udalak halako konpromiso batzuk hartu ditu euskara bultzatzeko: Euskara Kontseilua sortu, Euskara Sustatzeko Ekintza Plana 2013-2017 prestatu, ... • Halaz ere, udal zerbitzuetan urriak dira euskararen presentzia eta erabilera, ahozkoa batik bat. • Irunen badira hainbat kultur jardura edo esparru euskaraz gozatzeko: museoak eta bisita gidatuak, liburutegiak, ... 	

GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

KULTURA				
AZPI-EREMUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK	
HEZKUNTZA, EUSKARA, KULTURA ETA KIROLA	Kultur ekipamenduak eta haien erabilera		<ul style="list-style-type: none"> • Kultur ekipamendu ugari ditu Irungo Udalak (Oiasso Museoa, Menchu Gal Aretoa eta abar), baina eskaintza hori handitu egingo da epe ertainean San Juan-Etxeandiako kulturgunea eta Palmera Monteroko zentro zibikoa egitean. • Udal Ekobarometroak (IHOBE, 2008) erakusten du herritarren % 54 kulturguneeetatik 300 metrora edo gutxiagora bizi direla. Era berean, % 60k dio oso pozik edo aski pozik daudela kultur zerbitzuen hornidurarekin eta kalitatearekin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hartu-emanak eta elkarlana bultzatu Irunen jarduerak sustatzen dituzten kultur elkarteekin. • Herritarren sektoreei eskaintako kultur eta aisia eskaintzak hobetu.
	Herritarren kultur dinamika		<ul style="list-style-type: none"> • Herritarren Kalitate Plana prestatzeko prozesuan adierazi zen hobetu egin behar direla udalerriko kultur eta aisia eskaintzak. • Kirol elkarteekin batera, kultur elkarteek osatzen dute Irungo elkarten multzo handiena (% 21), haien dinamismo maila ezagutzen ez badugu ere. • Ibarrolako erreka Haraneko Plan Bereziak, interes kultural eta arkeologikoko ondare eremuak (meatzak eta burdinolak, esate baterako) definitzeaz gainera, Aiako Harria Parke Naturaleko Interpretazio Zentroaren kokalekua zehaztu beharko du eremu horretan. 	
KIROLA				
AZPI-EREMUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK	
Misioa, ikuspegia eta helburu orokorrak		<ul style="list-style-type: none"> • Oinarriak ezarri dira udal kirol zerbitzuko misioari orientabide berria emateko. Ikuspegi modernoagoa da, herritarren beharretatik hurbilago dagoena, zeharkakoagoa eta zabalagoa, pertsona aktiboek nahiz aktiboak ez direnei zuzendua. Horretarako, 7 lan ildo edo helburu orokor planteatu dira. • Izaera publikoko kirol eremu eta ekipamendu asko ditu Irunek, horietako batzuk zuzenean Irun Kirolek kudeatuak eta besteak enpresa eta erakundeekin egindako kontzesio edo hitzarmenen bidez. Kirol instalazio eta zerbitzu pribatuen edo/eta kirol elkarten eskaintza handia dago halaber. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udalaren kirol instalazioetan eta ekipamenduetan eskaintako zerbitzuen kalitatea etengabe hobetzeko lan egin. • Kirolgune eta ekipamendu estaliak areagotzeko aukera aztertu. • Udalak sustatutako "sasoi" ekimenekin jarraitu eta, behar izanez gero, zabaldu. 	
Kirol ekipamenduak eta haien erabilera		<ul style="list-style-type: none"> • Kirol ekipamendu eta eremuetako batzuk ez dira estaliak, eta horregatik, batzuetan baldintzatua dago haien erabilera. • Gipuzkoako Foru Aldundiaren Eskualdeko Kirol Bulegoa du Irunek. • Irun Kirolek (2012) Artaleku eta Azken Portu kiroldegietako erabiltzaileei egindako gogobetetze-inkestak balorazio positiboa erakusten du oro har (3,5 puntu 5etik). 		
Kirol jarduerak eta parte hartzea		<ul style="list-style-type: none"> • 2012. urte hasieran nabarmen jaitsi da abonatuaren kopurua, egoera 8.800 abonatu ingururekin egonkortu dela ematen badu ere. Horietatik % 44 emakumeak dira. 		

	Herritarren kirol dinamika		<ul style="list-style-type: none"> • Udal Ekobarometroak (IHOBE, 2008) erakusten du kirol guneetatik 300 metrora edo gutxiagora bizi direla herritarren % 62. Halaz ere, auzoetako kirol guneetan esku hartzeko beharra ikusi da. • Udaleko Kirol Zerbitzuak hainbat programa eta jarduera garatzen ditu herritarren artean kirola sustatzeko (Urban-Sasoi, Ikas-Sasoi, Igande-Sasoi,..), eta gainera, jarduera fisikoa egiteko aukera bideratzeko erakundea da herritarrentzat. • Bada Udalak egindako azterketa bat Irungo DBHko ikasleen eskola ohituren inguruan, eta azterketa horretan sedentarismo tasa handiak islatzen dira 17 eta 18 urteko ikasleen artean. Haurren eta gazteen artean jarduera fisikoa bultzatzeko ekimenekin jarraitzeko beharra dakar horrek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirol Zerbitzuaren ikuspegi berrirako finkatutako helburuak lortzeko aukera emango duten jarduerak bideratu. • Kirol elkarteen eta Udalaren arteko harremanak indartu, hirian kirola egiten duten pertsonen kopurua areagotzeko jarduera eskaintza egin ahal izateko herritarrei. • Haurren eta gazteen artean jarduera fisikoa bultzatzeko ekimenekin jarraitu.
	Arloko planak eta programak		<ul style="list-style-type: none"> • Udalerriko elkarteen % 35 kirol elkarteak dira (62 inguru), eta modalitate aukera handia biltzen dute. • Kirol Zerbitzuak ez du bere kirol planik, baina Eusko Jaurlaritzaren Aktibili Euskal Jarduera Plana hartzen du erreferentzia gisa. 	

GIZARTE ETA EKONOMIA GARAPENA. EBALUAZIO OROKORRA ETA JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK

	AZPI-EREMUA	BALORAZIOA	DIAGNOSTIKOAREN OINARRIZKO ALDERDIAK	JARDUTEKO LEHENTASUNEZKO EREMUAK
ETXEBIZITZA	Etxebizitza multzoa ezaugarritzea		Irunek 67,56 etxebizitza/Ha-ko etxebizitza-dentsitatea du bizitegi lurzoruan , eskualdeko (48,68 E/Ha-ko) eta Gipuzkoako dentsitatea (60,61 E/Ha-ko) baino handiagoa horrenbestez – UDALMAPen 2012ko datuak-. Biztanleria kopuruaren hazkunde txikiaren eta krisi ekonomikoaren ondorioz, datozen urteetarako aurreikuspena da 0 izatea etxebizitza multzoaren hazkundera. HAPNaren berrikuspen dokumentua 2014ko martxoaren 13an Udaltzatzen Osoko Bilkurak behin behineko onespina eman zion. Bertan, gehienez ere 7.100 etxebizitza eraikiko direla aurreikusten da, eta horrenbestez, ondo asko estaliak egongo lirarteke epe erdi eta luzeko beharrak. Azken bost urteetan bukatutako etxebizitza babestuak (BOE) 2,33 etxebizitza izan dira 1.000 biztanleko, Gipuzkoako batez bestekoaren azpitik horrenbestez, han 7,59 etxebizitza eraiki baitira 1.000 biztanleko.	Udal eskumena
	Etxebizitza hutsak			• Etxebizitza zaharren berritzea bultzatu, biztanleen bizikaltatea hobetzeko.
	Etxebizitza multzoaren antzintasuna eta eraberritzea		• Estatistikako Erakunde Nazionalak argitaratutako azken datuen arabera, 2011n 2.626 etxebizitza desokupatu kontabilizatu ziren Irunen, eta horietatik 1.986 hutsik zeuden (etxebizitza desokupatu % 76).	• Alde zaharrea etxebizitza berrien eraikuntza edo/eta eraikin zaharren berritzea bultzatu.
	Higiezin eskaintza: etxebizitzaren eraikuntza		• EUSTATen datuen arabera, 2011n guztizkoaren ia % 20 ziren 50 urte baino gehiagoko familia etxebizitzak , % 41eko hazkundera izanik 1991. urteaz geroztik, orduko datua % 11,30 baitzen. Familia etxebizitzaren batez besteko antzintasuna 37,30 urtekoa zen 2011n , 1991. urtekoa baino handiagoa, ordu hartan 28,32 urtekoa baitzen. Hiriko etxebizitzaren erosotasun indizea % 75ekoa zen 2006an, eta etengabe handitu da 1999. urteaz geroztik, % 65era iritsi zena urte hartan.	• Etxebizitzaren berritzea bultzatzeko laguntzekin jarraitu, eta baita etxe horietan eraginkortasun energetikoa hobetzeko lanarekin ere.
	Etxebizitza beharrak eta eskaria		• 2013. urterako 100 etxebizitza libre eraikitzea aurreikusten da, itundutako preziokoak. Etxebizitza babestuei dagokienean, aipatzekoa da azken 10 urteetan BOEko 700 etxebizitza inguru eraiki dituela Udalak errosketa erregimenean . Irunvik emandako datuen arabera, BOEen esleipen ratioa errosketa erregimenean 5,35 lagunekoa da etxebizitza bakoitzeko.	• Gizarte egituretan izandako aldaketak aintzat hartu (familien osuera, gazteen emantzipatzeko beharrak eta abar) etorkizuneko etxebizitzak diseinatzeko.
	Eskaintza- eskaria balantzea		• Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politika Sailak emandako datuen arabera, 2014ko urtarrilean etxebizitza babestuen 2.354 eskatzaile zeuden Etxebiden . Eskatzaile gehienak (% 80) Irunen erroldatutako pertsonak dira eta eskari handiena alokairu erregimenean da (% 66) , errosketa aukeraren aurrean. Irunvik etxebizitza babestuen 1.169 eskaera ditu erregistratuak alokairu modalitatean , oraingoz ezin izango bazaie erantzun ere.	• Alokairuko etxebizitza babestua sustatu, diru-sarrera txikiak dituzten pertsonen beharretara egokitu ahal izateko.
	Etxebizitzaren prezioa		• Gaur egun, oso txikia da etxebizitza libreen eskaera eta dagoen eskaintzak erantzun egiten dio. Desfase handia etxebizitza babestuetan gertatzen da, horretan historikoki beti ere handiagoa izan da eskaria eskaintza baino, baina azken urte hauetan desfase hori areagotu egin da etxebizitza libreen edo itunduen eskatzaileak izan zitezkeenak tipologia honetara pasa direlako.	Udalaz gaidiko eskumena
	Instituzio esparrua		• Etxebizitza libre berrien batez besteko prezioa 3.872,20 €/m ² -koa zen Gipuzkoan 2011n. 2000. urtetik aurrera hazkundera etenik gabea izan da urtetik urtera, eta lehen aldiz jaitsi egin zen 2011. urtean. Etxebizitza babestu berrien batez besteko prezioa 1.504,70 €/m ² -koa zen Gipuzkoan 2011n, alokairu libreaken batez besteko prezioa, berriz, 993,80 €-koa izan zen	• Instituzioen arteko koordinazioa bultzatu hirian etxebizitza babestuak eraikitzeko.

		<p>Gipuzkoan 2011. urtean.</p> <p>HAPNa Berrikusteko erabakia hartu zen 2008/01/24an. Data horretan 1999ko Planean aurreikusitako 4.000 etxebizitza inguru zeuden oraindik eraikitzeko. Joan den hamarkadaren hasieran, urtean 400 etxebizitzakoa zen eraikuntza erritmoa, eta azken urteetan urtean 250 etxebizitza baino gehiago ez izatera jaitsi da. Gaur egun, oraindik txikiagoa da kopuru hori, 100 izan baitziren 2010ean emandako lizentziak. HAPNaren berrikuspenak gehienez ere 7.100 etxebizitza eraikitzeko gaitasuna jasotzen du, eta horietatik, aurreikusitako etxebizitzen % 50ek babes motaren bat izango dute.</p>	
--	--	--	--